
	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
	<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>	Strona 1 z 50

System KZR INiG /11.1
Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka - Poziom A

 <small>INSTYTUT NAFTY I GAZU</small>	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
	<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>	Strona 2 z 50

Spis treści

1. Profil autora.....	3
2. Zakres i podsumowanie oceny (poziom krajowy/lokalny)	4
3. Data oceny ryzyka	5
4. Identyfikacja obszaru pozyskiwania.....	5
5. Opis branży leśnej	13
6. Ocena poziomu ryzyka związanego z każdym kryterium	19
6.1. Legalność pozyskiwania.....	19
6.2. Regeneracja lasów na obszarach pozyskiwania	25
6.3. Różnorodność biologiczna	29
6.4. Zarządzanie jakością gleby.....	33
6.5. Obszary wyznaczone przez ustawodawstwo międzynarodowe lub krajowe do celów ochrony przyrody.....	36
6.6. Utrzymanie długoterminowej zdolności produkcyjnej lasów	42
6.7. Gwarancja parytetu sekwestracji węgla	45
6.8. Podsumowanie.....	49
7. Konsultacje społeczne	49
8. Wyniki	49
9. Zmiany w stosunku do wersji poprzedniej.....	50

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>		Strona 3 z 50

1. Profil autorów

Niemniejsza Analiza Ryzyka została opracowana *pro bono* tj. dobrowolnie i bezpłatnie przez dwóch autorów: Damiana Zielińskiego oraz Tomasza Majerowskiego – pracowników Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych (DGLP).

Damian Zieliński, absolwent leśnictwa w Szkole Głównej Gospodarstwa Leśnego w Warszawie, od 2008 roku zatrudniony w Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych na stanowiskach związanych z planowaniem i realizacją zadań z zakresu gospodarki leśnej w Lasach Państwowych (LP) oraz jej certyfikacją.

W pracy zawodowej zajmuje się zagadnieniami związanymi z hodowlą i użytkowaniem lasu, certyfikacją gospodarki leśnej w wiodących systemach zgodności oraz społecznymi aspektami leśnictwa. Był sekretarzem różnych zespołów zadaniowych. Efektem jego zaangażowania było m.in. powstanie Zasad Użytkowania Lasu – dokumentu określającego zbiór zasad kierunkowych, zgodnie z którymi winny być prowadzone prace związane z planowaniem i pozyskiwaniem drewna i użytków niedrzewnych. Ponadto jest współautorem wytycznych dotyczących prowadzenia gospodarki leśnej w lasach o zwiększonej funkcji społecznej tj. „głównie lasów wokół miast”. W ostatnim czasie pełnił funkcję sekretarza zespołu zadaniowego do spraw nowelizacji Zasad Hodowli Lasu. Reprezentant DGLP w Radzie PEFC Polska, grupach roboczych w Europejskim Stowarzyszeniu Lasów Państwowych oraz UNECE/FAO Forestry and Timber Section.

Tomasz Majerowski, absolwent leśnictwa w Szkole Głównej Gospodarstwa Leśnego w Warszawie, od 2008 roku zatrudniony w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe (PGL LP), w tym od 2015 w Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych na stanowiskach związanych z pozyskiwaniem drewna i jakością surowca drzewnego oraz biomasy drzewnej.

W pracy zawodowej zajmuje się zagadnieniami związanymi z użytkowaniem lasu, jakością surowca drzewnego, planowaniem krótkookresowym pozyskiwania drewna. Był sekretarzem zespołu opracowującego obowiązujące od 2020 roku zasady klasyfikacji jakościowo-wymiarowej stosowanej podczas obrotu surowcem drzewnym w PGL LP. Jest propagatorem wykorzystywania lokalnych źródeł biomasy w lokalnym ciepłownictwie, współautorem rozwiązań związanych z pozyskiwaniem pozostałości drzewnych, analiz i raportów o dostępności i zasobach biomasy drzewnej. Reprezentant DGLP w Komitecie technicznym Polskiego Komitetu Normalizacyjnego, autor i współautor publikacji z zakresu leśnictwa.

Autorzy niniejszego opracowania od 2015 roku odpowiadają za wdrożenie w PGL LP rozwiązań wynikających z implementacji przepisów o ROZPORZĄDZENIE NR 995/2010 PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) z 20.10.2010 roku w sprawie ustanowienia

 <small>INSTYTUT NAFTY I GAZU</small>	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>		Strona 4 z 50

obowiązków dla podmiotów wprowadzających drewno i produkty z drewna na rynek Unii Europejskiej (EUTR).

2. Zakres i podsumowanie oceny (poziom krajowy/lokalny)

Przedmiotowa Analiza Ryzyka została wykonana wg stanu prawnego na 2022 rok i obowiązuje do momentu kluczowych zmian prawnych w zakresie leśnictwa w Unii Europejskiej i w Polsce. Z uwagi na rozwiązania organizacyjno-prawne niniejsza analiza dotyczy głównie biomasy leśnej, która pochodzi z gruntów zarządzanych przez PGL LP.

Gospodarka leśna jako element trwałego rozwoju – koncepcja i umocowanie prawne

Koncepcja zrównoważonego rozwoju została opracowana przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w 1983 roku. Wyniki zakończonych w 1987 roku prac zostały przyjęte przez państwa europejskie, w tym Polskę, w 1990 roku na Konferencji Europejskiej Komisji Ekonomicznej ONZ w Bergen jako zasady trwałego rozwoju. Podczas konferencji „Szczyt Ziemi w Rio de Janeiro” dwa lata później w 1992 roku potwierdzono przyjęty kierunek zmian.

W 1993 roku w Helsinkach, na Konferencji Ministerialnej Ochrony Lasów w Europie zobowiązano się do rozpoczęcia prac nad programami trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz ochrony różnorodności biologicznej.

Przyjęty kierunek rozwoju na poziomie międzynarodowym znalazł swoje odzwierciedlenie w ustawie o lasach z 28 września 1991 roku, gdzie trwale połączono leśnictwo z ochroną przyrody i ochroną środowiska. Ustawa jak zaznaczono w art. 1 „określa zasady zachowania, ochrony i powiększania zasobów leśnych oraz zasady gospodarki leśnej w powiązaniu z innymi elementami środowiska i z gospodarką narodową”.

Biomasa pochodzenia leśnego jest jednym z materialnych produktów gospodarki leśnej. Zgodnie z przepisami ustawy o lasach gospodarka leśna to działalność leśna w zakresie urządzania, ochrony i zagospodarowania lasu, utrzymania i powiększania zasobów i upraw leśnych, gospodarowania zwierzyny, pozyskiwania – z wyjątkiem skupu – drewna, żywicy, choinek, karpiny, kory, igliwia, zwierzyny oraz płodów runa leśnego, a także sprzedaż tych produktów oraz realizację pozaprodukcyjnych funkcji lasu.

W kontekście Analizy Ryzyka istotę zagadnienia oddaje ustawowa definicja „trwale zrównoważona gospodarka leśna” – działalność zmierzająca do ukształtowania struktury lasów i ich wykorzystania w sposób i tempie zapewniającym trwałe zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego, żywotności i zdolności do wypełniania, teraz i w przyszłości, wszystkich ważnych ochronnych, gospodarczych i socjalnych funkcji na poziomie lokalnym, narodowym i globalnym, bez szkody dla innych ekosystemów.

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>		Strona 5 z 50

Tym samym ustawodawca uznał, że na terenie całego kraju właściciele lasu obowiązani są do prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej na podstawie przepisów ustawy o lasach.

Analiza Ryzyka przedstawia przegląd ram prawnych i wymogów dotyczących kryteriów zrównoważonego rozwoju określonych w dyrektywie 2018/2001 (RED II). Wymagania dyrektywy RED II zostały w niniejszej analizie spełnione dla biomasy leśnej pozyskiwanej na terenie Polski, dlatego ryzyko niezrównoważonego pozyskania biomasy jest niskie.

Podsumowując, niniejsza analiza, oparta na dostępnych informacjach, określa niskie ryzyko niezrównoważonej produkcji biomasy leśnej na terenie Polski.

Źródło:

1. U S T A W A z dnia 28 września 1991 r. o lasach t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 672, 1726, 2311. <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20220000672>

3. Data oceny ryzyka

Przygotowanie projektu analizy ryzyka: **3.04.2023**

Konsultacje społeczne: **31.07-20.08.2023**

Zatwierdzenie Analizy ryzyka: **6.09.2023**

Termin ważności Analizy ryzyka: **5.09.2028**

4. Identyfikacja obszaru pozyskiwania biomasy

Lasy w Polsce są poddawane corocznej ocenie, są obiektem zainteresowania parlamentarzystów i władz państwowych. Na mocy ustawy z dnia 28.09.1991 r. o lasach (Dz. U. z 3.01.2020 r., poz. 6 z późn. zm.) na Lasy Państwowe został nałożony obowiązek sporządzania raportu o stanie lasów, który jest elementem walidacji stanu lasów w Polsce.

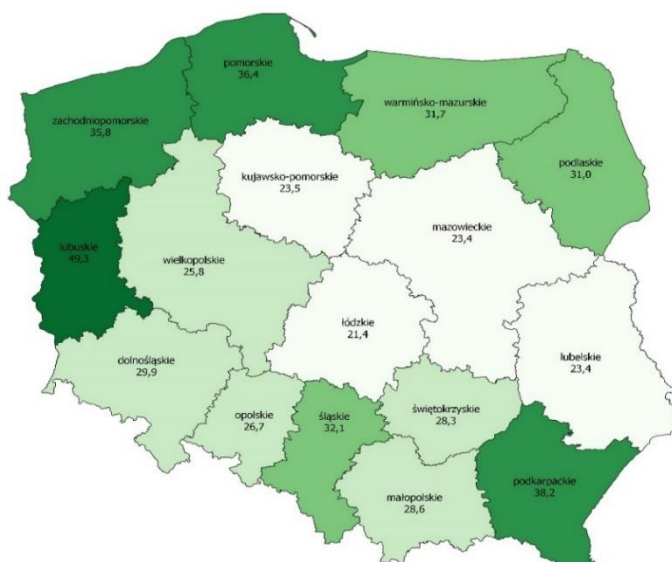
Podstawowych informacji o wielkości i strukturze zasobów drzewnych w Polsce dostarczają wyniki Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasu (WISL). Jej wyniki pozwalają na ocenę stanu lasów wszystkich form własności oraz kierunków zmian tego stanu w skali kraju i poszczególnych regionów. Wyniki WISL pozwalają na prowadzenie analiz aktualnego stanu lasu, m.in. pod kątem struktury gatunkowej, wiekowej i miąższościowej oraz zmian w zasobach.

Wyszczególnienie	1995	2000	2005	2010	2015	2017	2018	2019	2020	2021
Grunty leśne ogółem w tys. ha, w tym	8946	9059	9200	9329	9420	9447	9459	9463	9464	9468
Lasy	8756	8865	90000	9121	9215	9242	9255	9259	9260	9265
Publiczne	7262	7341	7410	7435	7450	7460	7467	7472	7475	7479
w tym w zarządzie Lasów Państwowych	6868	6953	7042	7072	7100	7110	7115	7118	7121	7125
Prywatne	1494	1524	1590	1686	1765	1782	1788	1787	1786	1786
Grunty związane z gospodarką leśną	190	194	200	208	205	205	205	204	204	203
Lesistość w %	28,0	28,4	28,8	29,2	29,5	29,6	29,6	29,6	29,6	29,6

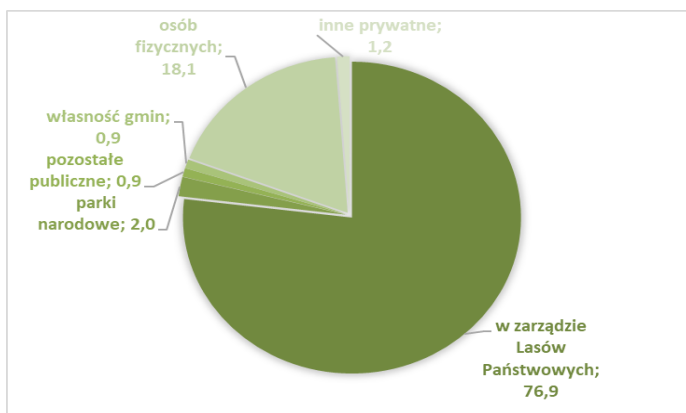
Udział powierzchni gruntów leśnych w powierzchni lądowej kraju w %	29,4	29,8	30,0	30,5	30,8	30,9	30,9	30,9	30,9	30,9
Powierzchnia lasów na 1 mieszkańca w ha	0,227	0,232	0,236	0,237	0,240	0,240	0,241	0,241	0,243	0,244

Tabela 1 - Podstawowe dane ilościowe o lasach; GUS - Rocznik Statystyczny Leśnictwa 2022.

W strefie klimatycznej i geograficznej, w której znajduje się Polska, lasy są najmniej zniekształconymi formacjami przyrodniczymi, które są ważnym czynnikiem równowagi ekologicznej. Są jednak formą uprawy, która zapewnia wartość rynkową produkcji biologicznej.

Ryc. 1. Lesistość Polski według województw (%) (GUS) - źródło Raport o stanie lasów za rok 2021.

Ryc. 2. Struktura własności lasów (%) w Polsce (GUS) - źródło Raport o stanie lasów za rok 2021.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. powierzchnia gruntów leśnych wynosiła 9467,5 tys. ha, w tym lasy zajmowały obszar 9264,7 tys. ha i stanowiły 29,6% powierzchni kraju. W 2021 r. wykonano odnowienia lasów na powierzchni 65,8 tys. ha, zaś zalesienia objęły obszar 0,6 tys. ha. W 2021 r., w stosunku do roku poprzedniego, odnotowano wzrost (o 6,5%) pozyskania drewna ogółem do poziomu 42244,2 tys.m³, w tym grubizny (o 6,9%) do 40691,6 tys. m³.

W strukturze własności lasów Polski dominują lasy publiczne – 80,7%. Udział lasów w zarządzie Lasów Państwowych wynosi 76,9%. Struktura ta niewiele się zmieniła w okresie powojennym. W latach 1990-2020 udział własności lasów prywatnych wzrósł o 2,3 punktu procentowego do obecnych 19,3 procent. W konsekwencji zmniejszył się udział lasów państwowych (z 83,0% do 80,7%). Wzrost udziału lasów w parkach narodowych z 1,3% w 1990 r. do 2,0% w 2020 r. wynikał głównie z powołania w okresie obserwacji

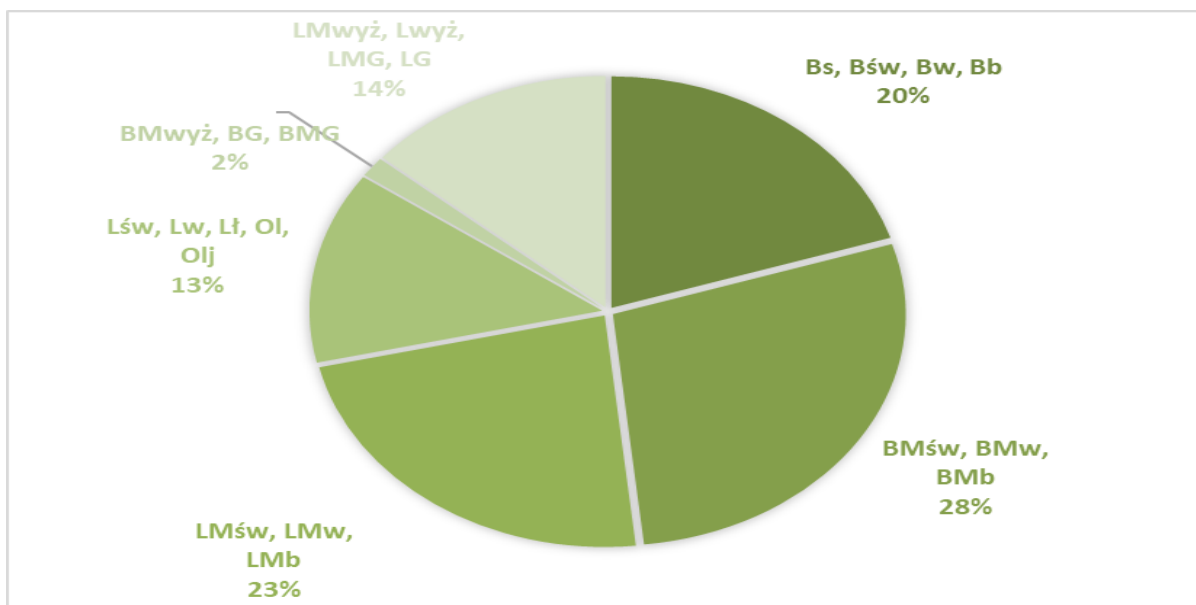
	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
	<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>	Strona 7 z 50

sześciu nowych parków oraz rozbudowy niektórych parków już istniejących.

W Polsce lasy występują przede wszystkim na terenach o najłagodniejszych glebach, co znajduje odzwierciedlenie w układzie typów siedliskowych lasu. W strukturze siedliskowej lasów nieznacznie przeważają siedliska lasowe, występujące na 50,3% powierzchni lasów; siedliska borowe zajmują 49,7%. W obu grupach wyróżnia się dodatkowo siedliska wyżynne, zajmujące łącznie 6,7% powierzchni lasów i siedliska górskie, występujące na 8,5% powierzchni.

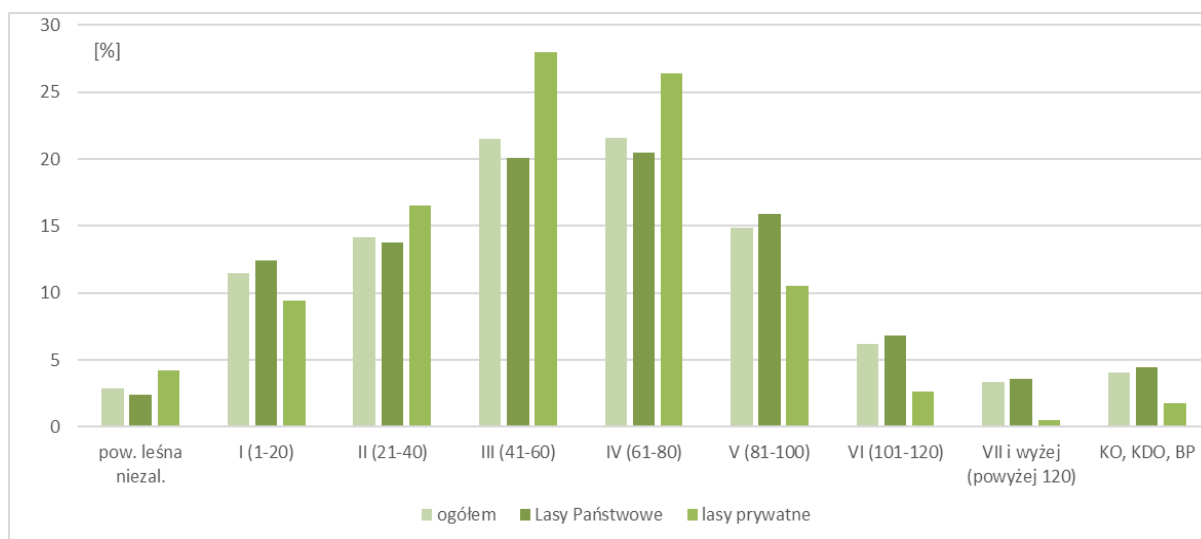
Układ przestrzenny siedlisk ma duży wpływ na rozmieszczenie gatunków dominujących. Z wyjątkiem regionu górskiego, gdzie w składzie gatunkowym występuje większy udział świerka, jodły i buka, na większości obszaru kraju dominuje sosna.

Gatunki iglaste dominują na 68,6% powierzchni lasów Polski. Sosna, która według WISL zajmuje 58,6% powierzchni lasów wszystkich form własności, 60,8% powierzchni lasów państwowych i 55,3% powierzchni lasów prywatnych, rośnie głównie na glebach najuboższych. W najkorzystniejszych warunkach klimatycznych i siedliskowych wytworzyła wiele cennych ekotypów (m.in. sosna taborska czy augustowska). Duży udział drzew iglastych wynikał także z faworyzowania ich przez przemysł drzewny od XIX wieku.

Ryc. 3. Udział powierzchniowy (%) siedliskowych typów lasu w Polsce (WISL 2017–2021) - źródło Raport o stanie lasów za rok 2021.

Wyniki wielkoobszarowej inwentaryzacji lasów za lata 2005-2009 i 2017-2021 wskazują na wzrost udziału gatunków liściastych o 2,2% i analogiczny spadek udziału drzew iglastych, w tym sosny o 1,8%. Wieloletnie monitorowanie zmian struktury gatunkowej lasów jest możliwe na podstawie corocznych aktualizacji powierzchni Lasów Państwowych i zasobów drzewnych. W latach 1945–2021 powierzchnia drzewostanów liściastych w Lasach Państwowych wzrosła z 13,0% do 24,4%.

Ryc. 4. Struktura udziału powierzchniowego drzewostanów według klas wieku w lasach wszystkich form własności, Lasach Państwowych oraz lasach prywatnych (WISL 2017–2021) - źródło Raport o stanie lasów za rok 2021.

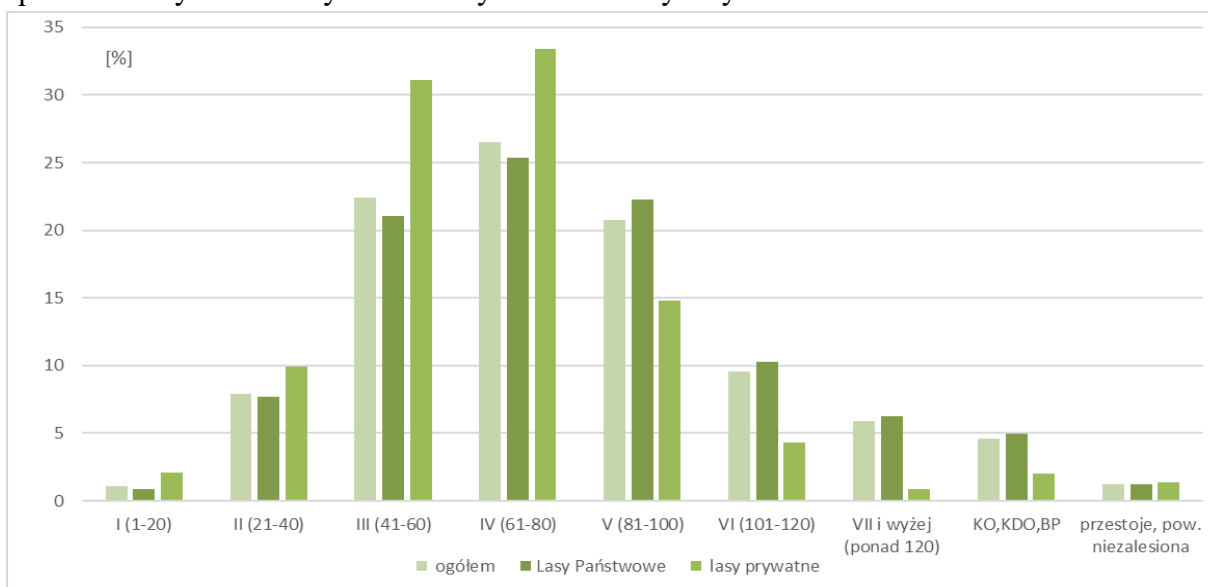
W strukturze wiekowej lasu dominują drzewostany III i IV klasy wieku, występujące odpowiednio na 21,5% i 21,6% powierzchni. W lasach prywatnych udział wymienionych klas wieku jest zdecydowanie wyższy – 27,9% i 26,4%. Drzewostany powyżej 100 lat wraz z KO, KDO i BP zajmują w PGL Lasy Państwowe 14,9%, a w lasach prywatnych 4,9% powierzchni. Udział powierzchni niezalesionej w lasach prywatnych wynosi 4,2%, podczas gdy w PGL LP 2,4%. Znaczący udział powierzchni niezalesionej w lasach prywatnych wynika w pewnym stopniu z nieaktualnych zapisów ewidencji gruntów i budynków oraz uwzględnienia gruntów użytkowanych w rzeczywistości na cele nieleśne.

Powierzchnia drzewostanów w wieku powyżej 80 lat (bez KO, KDO) zwiększyła się z ok. 0,9 mln ha w 1945 r. do niemal 2,3 mln ha obecnie (dane WISL 2017–2021). W tym samym okresie przeciętny wiek drzewostanów w lasach wszystkich form własności wzrósł z 44 do 60 lat (w Lasach Państwowych – do 61 lat, a w lasach prywatnych – do 53 lat).

Głównym źródłem informacji o strukturze miąższościowej zasobów drewna w lasach Polski w ostatnich latach jest kompleksowa inwentaryzacja lasów. System pomiarowy WISL umożliwia analizę wyników za dowolny pięcioletni okres. Według pomiarów przeprowadzonych w latach 2017-2021 i odnoszących się do sektora leśnego, zasoby drzewne na koniec 2020 r. wynosiły 2669 mln m³ drewna brutto, z czego na Lasy Państwowe przypadało 2070 mln m³, a na lasy prywatne – 468 mln m³.

Prawie połowa (48,9%) zasobów drzewnych przypada na drzewostany III i IV klasy wieku, 46,4% w Lasach Państwowych i 64,5% w lasach prywatnych. Udział drzewostanów powyżej 100 lat wraz z KO, KDO i BP w miąższości ogółem wynosi 21,5% w PGL LP i 7,2% w lasach prywatnych.

Zarówno rosnąca powierzchnia lasów w wieku powyżej 80 lat, jak również ich znaczna miąższość na terenach administrowanych przez PGL LP wynika m.in. w znacznym zmniejszeniu zalesień, ograniczaniu użytkowania rębego (uszczerpleniu powierzchni odnowień) na korzyść wymuszonego stanem lasu użytkowania przedrębego oraz zmniejszaniu powierzchni zrębów zupełnych (wynikającym m.in. ze względów przyrodniczych). Następstwem obniżenia poziomu użytkowania rębego jest wzrost powierzchni drzewostanów starszych; zbyt długie przetrzymywanie na pniu drzewostanów dojrzałych do wyrębu może powodować deprecjację surowca drzewnego oraz zwiększać ryzyko wystąpienia uszkodzeń spowodowanych oddziaływaniem czynników abiotycznych.

Ryc. 5. Struktura udziału miąższościowego drzewostanów według klas wieku w lasach wszystkich form własności, Lasach Państwowych oraz lasach prywatnych (WISL 2017–2021) - źródło Raport o stanie lasów za rok 2021.

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
	<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>	Strona 10 z 50

Według wyników WISL z okresu 2017–2021 przeciętna zasobność lasów w Polsce wynosi 288 m³/ha, w tym w lasach zarządzanych przez PGL LP – 291 m³/ha, natomiast w lasach prywatnych – 262 m³/ha. Największą zasobnością charakteryzują się lasy województw małopolskiego (345 m³/ha) i podkarpackiego (341 m³/ha), najmniejszą zaś województw mazowieckiego (261 m³/ha) i świętokrzyskiego (265 m³/ha). Wysoka zasobność lasów województw podkarpackiego i małopolskiego to m.in. efekt dużego udziału siedlisk lasowych, w tym górskich, oraz wysokiego średniego wieku drzewostanów (68 lat). Dla porównania: średni wiek drzewostanów województwa mazowieckiego należy do najniższych w kraju i wynosi 57 lat.

Długookresowe zmiany zasobów drzewnych w lasach zarządzanych przez Lasy Państwowe możliwe są do prześledzenia na podstawie informacji o wielkości zasobów na końcu i początku roku, pochodzących z aktualizacji stanu powierzchni leśnej i zasobów drzewnych, przy uwzględnieniu pozyskania drewna w danym roku. W okresie ostatnich 20 lat, tj. od stycznia 2001 r. do stycznia 2021 r., w lasach zarządzanych przez PGL LP przyrost grubizny drewna brutto wyniósł 1257 mln m³. W tym czasie pozyskano 819 mln m³ grubizny, co oznacza, że 438 mln m³ grubizny brutto, odpowiadające 35% całkowitego przyrostu, zwiększyło zasoby drzewne na pniu. Określona na podstawie informacji z ostatnich pięciu lat intensywność użytkowania jest wyższa i wynosi 84%, a tym samym 16% całkowitego przyrostu zwiększyło zasoby drzewne na pniu.

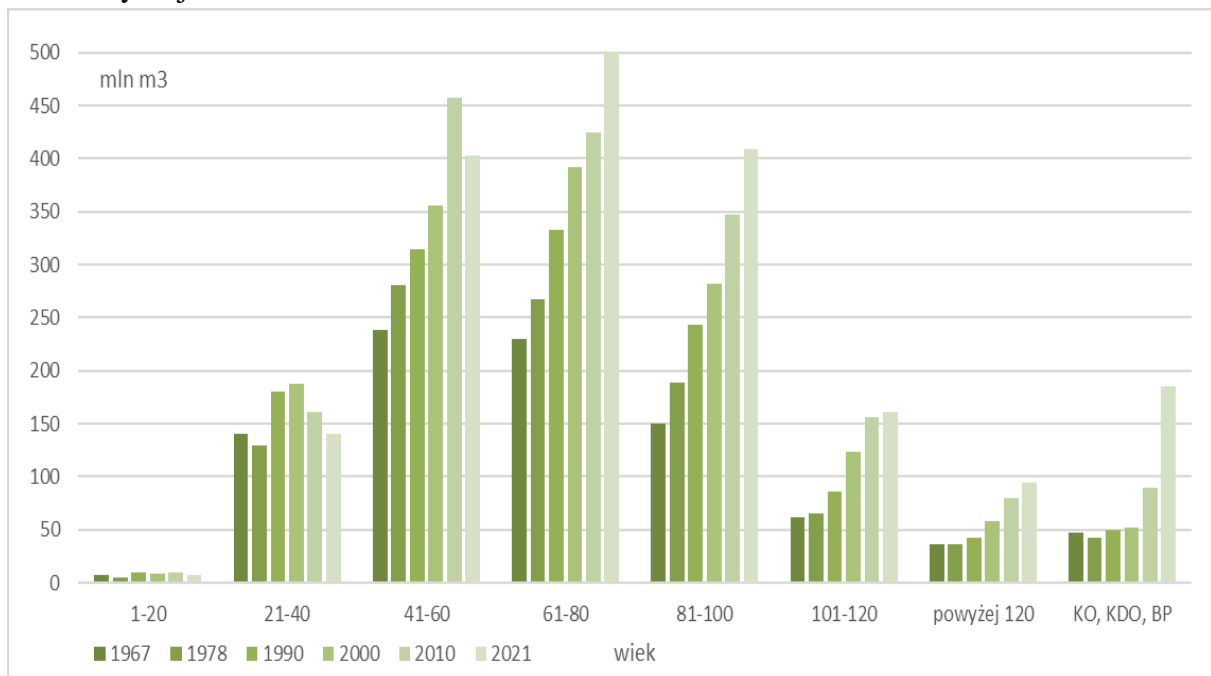
Bieżący przyrost roczny miąższości grubizny brutto, liczony z ostatnich 20 lat (2000–2020), z różnicy miąższości na końcu (styczeń 2021) i początku okresu (styczeń 2001), z uwzględnieniem pozyskania i w przeliczeniu na 1 ha gruntów leśnych zarządzanych przez Lasy Państwowe, wynosi 8,9 m³/ha. Przyrost bieżący roczny grubizny brutto, obliczony w ten sam sposób, z ostatnich pięciu lat jest wyraźnie niższy, tj. 8,2 m³/ha, co wynika m.in. ze starzenia się drzewostanów.

Według wyników WISL z lat 2012–2016 i 2017–2021 bieżący roczny przyrost miąższości grubizny brutto na 1 ha (przeciętny z pięcioletniego okresu) wyniósł w Lasach Państwowych 9,1 m³/ha, a w lasach prywatnych – 9,4 m³/ha. Przyrost miąższości według danych WISL jest wyższy od przyrostu wyliczonego na podstawie aktualizacji stanu powierzchni leśnej i zasobów drzewnych.

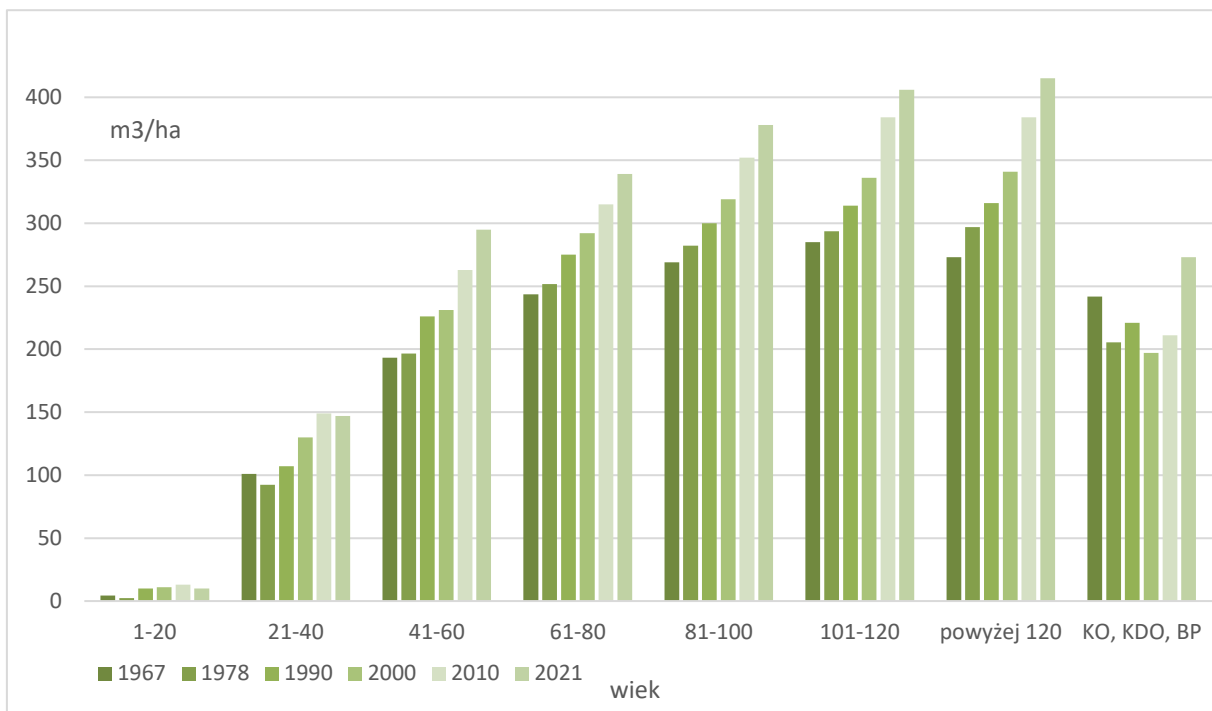
Wzrost zasobów drzewnych, który dokonał się w ostatnich kilkudziesięciu latach, jest dobrze widoczny na wykresie obrazującym zmiany miąższości grubizny (w układzie klas wieku) w lasach zarządzanych przez PGL LP. Znacznemu zwiększeniu uległa miąższość drzewostanów III klasy wieku (41–60 lat) i starszych. Miąższość I klasy wieku, ze względu na marginalne występowanie tam grubizny, nie stanowi istotnego składnika miąższości

sumarycznej. Zmniejszenie miąższości II klasy wieku wynika z dużych zmian w powierzchni wymienionej klasy.

Wzrost zasobów drzewnych w Lasach Państwowych jest wynikiem konsekwentnego zwiększania ich powierzchni oraz pozyskania drewna zgodnie z zasadami zrównoważonej gospodarki leśnej i utrzymania trwałości lasów. W pewnym stopniu zarejestrowany wzrost zasobów wynika również ze stosowania dokładniejszych metod inwentaryzacji.

Ryc. 6. Zmiana zasobów drzewnych w klasach wieku w PGL LP (BULiGL, DGLP); mln m³ - źródło Raport o stanie lasów za rok 2021.

Ryc. 7. Zmiana zasobów drzewnych w klasach wieku w PGL LP (BULiGL, DGLP); m³/ha - źródło Raport o stanie lasów za rok 2021.

Źródło:

1. Raport o stanie Lasów w Polsce – 2021.

https://www.bdl.lasy.gov.pl/porta/Default/Publikacje/raport_o_stanie_lasow_2021_.pdf

2. Rocznik Statystyczny Leśnictwa

<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/roczniki-statystyczne/roczniki-statystyczne/rocznik-statystyczny-lesnictwa-2022,13,5.html>

 <small>INSTYTUT NAFTY I GAZU</small>	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>		Strona 13 z 50

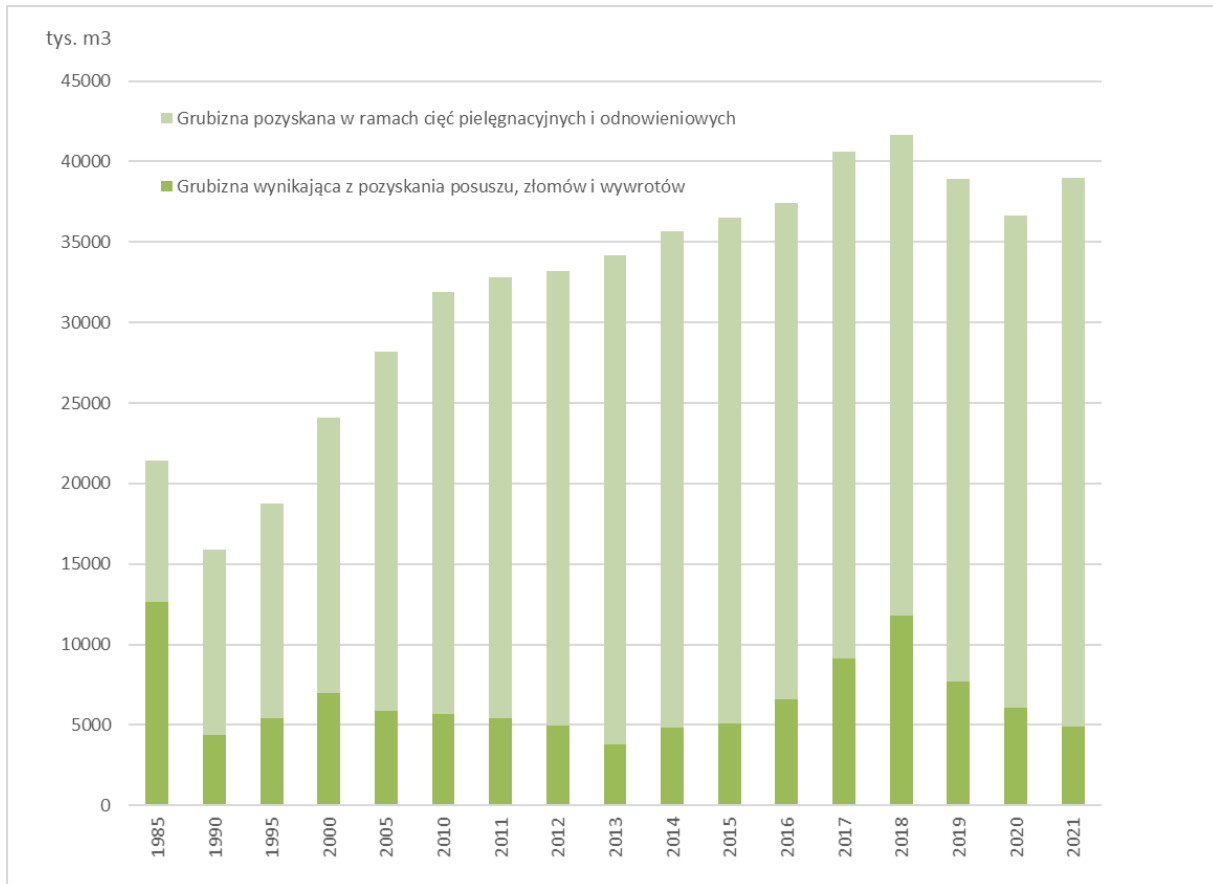
5. Opis branży leśnej

5.1. Informacje ogólne o pozyskaniu drewna w Polsce

Lasy uznawane są za odnawialne źródło surowców drzewnych, warunkujące rozwój cywilizacyjny bez szkody dla środowiska. Użytkowanie zasobów drzewnych realizowane jest na poziomie niższym od możliwości przyrodniczych, określonych zgodnie z zasadą trwałości lasów i zwiększania zasobów drzewnych.

W roku 2021 pozyskano w Polsce 42244 tys. m³ surowca drzewnego, w tym 40692 tys. m³ grubizny drewna netto (o 2623 tys. m³ więcej niż w roku 2020) oraz 1552 tys. m³ drobnicy. W lasach prywatnych pozyskano 1032 tys. m³ grubizny netto (o 257 tys. m³ więcej w porównaniu z 2020 r.), zaś w parkach narodowych – 161 tys. m³. Najwięcej grubizny pozyskano w województwach: zachodniopomorskim (4473 tys. m³), warmińsko-mazurskim (3671 tys. m³), lubuskim (3641 m³) oraz wielkopolskim (3610 tys. m³). Najmniejsze pozyskanie odnotowano w województwach: małopolskim (1332 tys. m³), świętokrzyskim (1353 tys. m³), łódzkim (1412 tys. m³), oraz opolskim (1505 tys. m³).

W PGL Lasy Państwowe w 2021 r. pozyskano ogółem 40517 tys. m³ surowca drzewnego (na gruntach leśnych i z zadrzewień). Na gruntach leśnych wielkość pozyskania wyniosła 38962 tys. m³ grubizny netto, w tym w ramach cięć rębnych – 20898 tys. m³, natomiast w cięciach przedrębnych – 18064 tys. m³. Pozyskanie drobnicy wyniosło ok. 1542 tys. m³. Miąższość pozyskana w ramach porządkowania stanu sanitarnego lasu, wynikająca z uprzątnięcia posuszu, złomów i wywrotów, powstałych w procesach naturalnych oraz na skutek oddziaływania wiatru, gradacji szkodliwych owadów, zakłóceń stosunków wodnych, zanieczyszczeń powietrza oraz anomalii pogodowych, wyniosła 4874 tys. m³, co stanowiło 12,5% całości pozyskania grubizny.

Ryc. 8. Udział pozyskania posuszu, złomów i wywrotów w użytkowaniu ogółem w Lasach Państwowych w latach 1985–2021 w tys. m³ grubizny netto wg DGLP - źródło Raport o stanie lasów za rok 2021.

Wielkość ta jest dużo niższa niż średnia z ostatnich 10 lat, wynosząca 18,8%. Na rozmiar użytkowania przygodnego złożyło się przede wszystkim usunięcie szkód spowodowanych oddziaływaniem silnych wiatrów oraz osłabieniem drzewostanów w wyniku trwającej od 2015 r. suszy, wpływającej na zakłócenia stosunków wodnych oraz rozwój gradacji wielu gatunków owadów. Najwięcej grubizny z posuszu, wywrotów i złomów pozyskano na terenie RDLP we Wrocławiu (728 tys. m³), RDLP Katowice (660 tys. m³) oraz RDLP Szczecin (493 tys. m³). Najmniejszy rozmiar użytkowania w tej grupie odnotowano w RDLP Warszawa (65 tys. m³), RDLP Gdańsk (93 tys. m³) oraz RDLP Piła (115 tys. m³). Dla większości RDLP odnotowano spadek wielkości pozyskania grubizny w omawianej grupie. Jedynie na terenie RDLP Olsztyn i RDLP Łódź stwierdzono wzrost tej wielkości, odpowiednio o 70 tys. m³ i 56 tys. m³.

Ustalona na 10 lat w planie urządzenia lasu dla danego nadleśnictwa wielkość planowanego pozyskania drewna (grubizny) określana jest jako etat cięć. Wielkość ta w drzewostanach dojrzałych do odnowienia, tzw. etat cięć rębnych, traktowana jest jako

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
	<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>	Strona 15 z 50

wielkość maksymalna dla nadleśnictwa. Z kolei wielkość tzw. użytków przedrębnych, przewidywanych do pozyskania w drzewostanach młodszych w ramach zabiegów pielęgnacyjnych, ma charakter przybliżony i może ulegać zmianie w zależności od bieżących potrzeb hodowlanych i sanitarnych.

W roku 2021 etat rębny został zrealizowany w 96,3% planowanego rozmiaru użytkowania, zaś etat przedrębny w 102,6%. W wymiarze łącznym pozyskano 99,1% planowanego rozmiaru użytkowania. Porównania wieloletnie wskazują, że w Lasach Państwowych w okresie ostatnich 20 lat (2002–2021) w użytkowaniu rębnym możliwości etatowe zostały wykorzystane w 97,6%, z kolei wykonanie użytkowania przedrębnego (w wymiarze miąższościowym), określonego w planach urządzenia lasu jako orientacyjne, wyniosło 109,7%. Łącznie w tym okresie zrealizowano 103,5% założonego planu pozyskania.

Porównanie wieloletnich danych dotyczących pozyskania drewna wykazuje względną stabilność procesu użytkowania lasu. W Lasach Państwowych obserwuje się stopniowy wzrost wielkości pozyskania drewna, wyrażonej w miąższości grubizny netto przypadającej na jeden hektar powierzchni leśnej. W ciągu 10 lat wartość tego wskaźnika zwiększyła się z 4,69 m³/ha w 2011 r. do 5,47 m³/ha w 2021 r., co było m.in. związane ze znacznym zwiększeniem zasobów drzewnych. Przeciętna wielkość w tym okresie kształtowała się na poziomie 5,26 m³/ha (GUS). Wielkość pozyskania nie przekracza jednak dopuszczalnych możliwości użytkowania. W wypadku lasów prywatnych i parków narodowych wskaźnik ten kształtuje się odpowiednio na poziomie 0,72 m³/ha oraz 0,88 m³/ha. Niski poziom użytkowania w lasach prywatnych może wynikać z niekompletności danych źródłowych. Potwierdzają to m.in. dane z Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasu, według których rzeczywista wielkość tego wskaźnika (WISL z okresu 2017–2021 – w przeliczeniu na drewno bez kory) wynosi 5,74 m³/ha w PGL LP i 2,67 m³/ha w lasach prywatnych; w parkach narodowych wartość ta kształtuje się na poziomie 1,05 m³/ha.

Relacja między wielkością przyrostu przeciętnego a wielkością pozyskania drewna ma decydujące znaczenie dla kształtowania się stabilnej wielkości zasobów drewna oraz obecnej i przyszłej jego dostępności do użytkowania. Stosunek ten jest obecnie powszechnie używanym wskaźnikiem trwałego i zrównoważonego rozwoju, stosowanym zwłaszcza przez specjalistów spoza leśnictwa. Wskaźnik ten nie może być jednak przyjmowany bezkrytycznie; obecne jego wartości wynikają w dużym stopniu ze struktury wiekowej lasów, charakteryzującej się znacznym udziałem drzewostanów o dużym przyroście i stosunkowo niskim poziomie użytkowania. Na jego wartość mają również wpływ ekstremalne warunki pogodowe, przede wszystkim huraganowe wiatry oraz szkody biotyczne (powodowane przez owady, grzyby), które mogą potęgować wielkopowierzchniowe uszkodzenia lasu, co skutkuje zwiększonym pozyskaniem biomasy drzewnej.

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>		Strona 16 z 50

Źródło:

1. Raport o stanie Lasów w Polsce – 2021.

https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/Media/Default/Publikacje/raport_o_stanie_lasow_2021_.pdf

5.2. Informacje szczegółowe o pozyskaniu surowca drzewnego

W lipcu 1993 roku odstąpiono od stosowanych norm przeznaczeniowych i wprowadzono system sortowania i klasyfikacji drewna oparty o podstawowe cechy charakteryzujące surowiec tj. jakość i wymiary. Klasyfikacja ta, ze względu na parametry wykorzystywane w oznaczaniu surowca drzewnego nazywa się klasyfikacją jakościowo-wymiarową, określaną w skrócie KJW. Przy konstrukcji systemu wzięto pod uwagę strukturę i jakość polskich drzewostanów, stosowane technologie pozyskania i transportu drewna. Podstawę klasyfikacji wprowadzono z wykorzystaniem Polskich Norm, opracowywanych już w początkach lat 90-tych w taki sposób, aby możliwie największa liczba parametrów normy została zharmonizowana z normami międzynarodowymi ISO jak również z narodowymi normami Niemiec DIN, które w zasadzie od wielu lat były opracowywane w harmonii z normami międzynarodowymi. Norm europejskich w dziedzinie surowca drzewnego jeszcze wówczas nie było.

Zgodnie z KJW drewno dzieli się na grubiznę, w ramach której wyróżnia się drewno wielkowymiarowe i średniowymiarowe oraz drobnicę, do której zalicza się drewno małowymiarowe. W drewnie wielkowymiarowym dodatkowo wyodrębnia się drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia i drewno specjalne, a w jednostkach organizacyjnych PGL LP dodatkowo również kłodowane i pozaklasowe. W drewnie średniowymiarowym wyróżnia się drewno średniowymiarowe dłużycowe (w całych długościach), do przerobu przemysłowego, w postaci żerdzi oraz opałowe; w jednostkach organizacyjnych PGL LP dodatkowo również użytkowe i przemysłowe ogólnego przeznaczenia. W drewnie małowymiarowym rozróżnia się drewno do przerobu przemysłowego i opałowe; w jednostkach organizacyjnych PGL LP dodatkowo również pozostałości drzewne.

Stosowanie norm nie jest obecnie obligatoryjne. W PGL LP, ze względu na zmianę struktury producentów drewna i technologii pozyskiwania surowca drzewnego, zaczęto stosować tzw. Warunki Techniczne, w swej konstrukcji, złożeniu i semantyce zgodne z Polskimi Normami, jednak rozszerzone o nowe sortymenty, metody pomiaru itp. Co do zasady podczas klasyfikacji drewna z innych form własności niż lasy zarządzane przez PGL LP stosuje się zwyczajowo klasyfikację wynikającą z Polskich Norm.

Wyszczególnienie	Ogółem	Lasy publiczne					Lasy prywatne
		Razem	w tym				
			Skarbu Państwa			Własność gmin	
			Razem	w tym			
			Lasy Państwowe	Parki Narodowe			
Ogółem^a	42 244	40 955	40 707	40 504	163	135	1 289
Grubizna	40 692	39 402	39 161	38 962	161	135	1 289
Grubizna iglasta	32 073	31 006	30 823	30 647	146	97	1 067
drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	15 418	14784	14670	14580	72	61	634
drewno wielkowymiarowe specjalne	132	132	132	132	-	-	-
drewno średniowymiarowe dłużycowe	194	149	149	147	2	-	-
drewno średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	15 083	14 826	14 776	14 721	51	22	257
drewno opałowe	1 292	1 116	1 096	1 067	22	14	176
Grubizna liściasta	8 618	8 396	8 338	8 315	15	38	222
drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	2 403	2 319	2 293	2 289	2	20	84
drewno wielkowymiarowe specjalnego przeznaczenia	217	217	217	217	-	-	-
drewno średniowymiarowe dłużycowe	0	0	0	0	-	-	-
drewno średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	4 441	4 381	4 370	4 365	4	8	60
drewno opałowe	1 557	1 480	1 458	1 444	9	10	78
Drewno małowymiarowe^b	1 553	1 553	1 547	1 542	2	-	-
do przerobu przemysłowego	145	145	145	142	1	-	-
opałowe	1 407	1 407	1 402	1 400	1	-	-
Karpina^c	1,6	1,6	1,6	1,6	-	-	-

a Bez karpiny. b Wyłącznie w lasach publicznych. c Wyłącznie w lasach w zarządzie Lasów Państwowych

Tabela 2 – Pozyskanie drewna według form własności i sortymentów [tys. m³]; GUS - Rocznik Statystyczny Leśnictwa 2022.

Konsekwentny wzrost zasobów leśnych i drzewnych umożliwi, przy zachowaniu dotychczasowych zasad prowadzenia gospodarki leśnej, zwiększenie podaży różnych sortymentów drewna na rynek.

Źródło:

1. Rocznik Statystyczny Leśnictwa

<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/roczniki-statystyczne/roczniki-statystyczne/rocznik-statystyczny-lesnictwa-2022,13,5.html>

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
	<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>	Strona 18 z 50

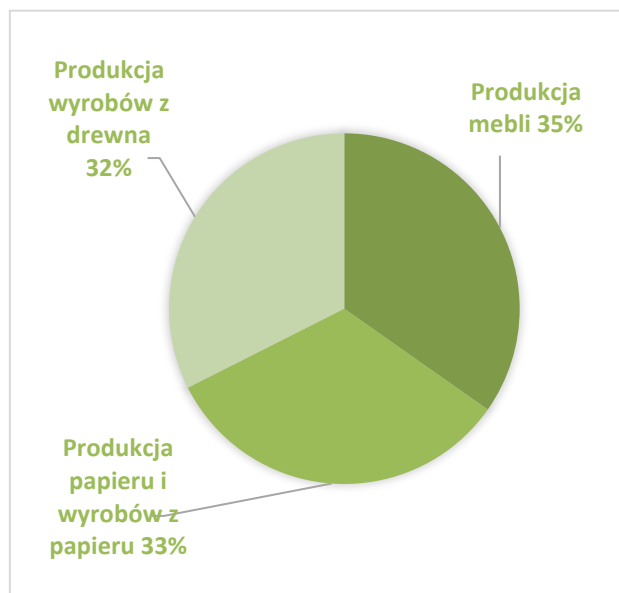
5.3. Informacje o branży drzewnej w Polsce

Głównymi odbiorcami drewna są producenci wyrobów z drewna (PKD 16), branża meblarska (PKD 31) i przemysł papierniczy (PKD 17). Produkcja sprzedana tych branż osiągnęła poziom 141,2 mld zł w 2021, co odpowiadało 9,8% produkcji sprzedanej polskiego przemysłu. Wyżej wymienione branże wykorzystują drewno surowe w produkcji, jednak zdecydowaną większość nieprzetworzonego surowca nabywają producenci wyrobów tartacznych i płyt drewnopochodnych. Zdecydowana większość tarcicy i płyt drewnopochodnych dostępnych na polskim rynku pochodzi z produkcji krajowej. Do produkcji płyt wykorzystuje się zarówno drewno surowe, jak i produkty uboczne przemysłu tartaczego (np. wióry, trociny) oraz drewno z recyklingu. Szacuje się, że udział produktów ubocznych produkcji tartacznej w całkowitym zapotrzebowaniu producentów płyt na surowiec drzewny sięga 50%, podczas gdy 46% stanowi drewno surowe, a 4% – drewno z recyklingu. Obserwuje się systematyczny wzrost udziału surowca wtórnego w produkcji, w niektórych zakładach sięga on obecnie nawet 25%.

Drewno i produkty przemysłu drzewnego wykorzystywane są szeroko w budownictwie oraz w przemyśle meblarskim. Powiązania w łańcuchu dostaw dla branży meblarskiej są silne; przedsiębiorstwa meblarskie inwestują np. we własne tartaki czy fabryki płyt. Drewno wykorzystuje się również w produkcji stolarki otworowej, czy palet. Zapotrzebowanie na surowiec zgłaszają również producenci tzw. programu ogrodowego – Polska jest największym w UE producentem drewnianej architektury ogrodowej.

Wytwarzana na bazie drewna masa celulozowa trafia do producentów papieru i wyrobów z papieru. Od czasu pandemii COVID-19, która przyspieszyła rozwój segmentu e-commerce, zwiększył się popyt na produkty opakowaniowe (tekturę, pudełka z papieru).

Drewno jest również wykorzystywane w celach energetycznych i opałowych.

Ryc. 9. Struktura produkcji sprzedanej branż związanych z przetwórstwem drewna w 2021 roku - źródło GUS

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
	<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>	Strona 19 z 50

Źródło:

Strategia Leśna UE 2030 a przetwórstwo drewna w Polsce – Raport PKO BP.

https://www.pkobp.pl/media_files/d5265cb4-af19-4f3d-a4d8-19bbe8fe8797.pdf

Portal Sprawozdawczy GUS – Platforma analityczna SWAID

<http://swaid.stat.gov.pl/SitePages/StronaGlownaDBW.aspx>

6. Ocena poziomu ryzyka związanego z każdym kryterium

W poniższych podpunktach 6.1-6.8 zaprezentowano rozwiązania stosowane w leśnictwie na podstawie przepisów prawa UE i krajowego.

6.1. Legalność pozyskiwania

USTAWODAWSTWO

1. Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2022 r. poz. 672, 1726, 2311). Rozdział 4. Plan urządzenia lasu; Art. 18-25 - określające zasady i cele tworzenia planu urządzenia lasu.
2. Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2022 r. poz. 672, 1726, 2311). Art. 14.a Drewno pozyskane - określające obowiązek cechowania drewna.
3. Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2022 r. poz. 672, 1726, 2311). Rozdział 9a. Administracyjne kary pieniężne Art. 66a-66i - określające kary za nieprzestrzeganie przepisów EUTR i FLEGT.
4. Ustawa z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1070, z 2022 r. poz. 1726). Art. 12a - ustanawiający IOŚ jako organ wykonujący zadania wynikające z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 995/2010 z dnia 20 października 2010 r. ustanawiającego obowiązki podmiotów wprowadzających do obrotu drewno i produkty z drewna (Dz. Urz. UE L 295 z 12.11.2010, str. 23).
3. Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 24 lutego 1988 r. w sprawie szczegółowych zasad cechowania drewna, wzorów urzędzeń do cechowania i zasad ich stosowania oraz wzoru dokumentu stwierdzającego legalność pozyskania drewna – określające sposób cechowania drewna.
4. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu.
5. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2409). Rozdział 2 Ograniczanie przeznaczania gruntów na cele nierolnicze i nieleśne oraz Rozdział 3 Wyłączenie gruntów z produkcji rolniczej lub leśnej.

 <small>INSTYTUT NAFTY I GAZU</small>	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
	<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>	Strona 20 z 50

6. Prawodawstwo związane z rozwojem infrastrukturalnym kraju oraz zarządzaniu infrastrukturą – dokumenty nakazujące w trybie odrębnym pozyskanie drewna.

Źródło

1. U S T A W A z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2022 r. poz. 672, 1726, 2311).
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20220000672>
2. U S T A W A z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1070, z 2022 r. poz. 1726)
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu19910770335>
3. ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 995/2010 z dnia 20 października 2010 r. ustanawiające obowiązki podmiotów wprowadzających do obrotu drewno i produkty z drewna (EUTR)
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32010R0995&from=EN>
4. Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 24 lutego 1988 r. w sprawie szczegółowych zasad cechowania drewna, wzorów urządzeń do cechowania i zasad ich stosowania oraz wzoru dokumentu stwierdzającego legalność pozyskania drewna.
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19980360201>
5. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu.
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20120001302>
6. U S T A W A z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2409).
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu20040920880>
7. USTAWA z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 162).
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu20030800721>
8. USTAWA z dnia 12 lutego 2009 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1079, z 2022 r. poz. 1846).
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20090420340>
9. USTAWA z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu Dz. U. z 2021 r. poz. 1836, z 2022r. poz. 1261).

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>		Strona 21 z 50

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu20090840700>

10. USTAWA z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 884, 2164).
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu20101060675>
11. USTAWA z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1812).
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20101430963>
12. USTAWA z dnia 29 czerwca 2011 r. o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących (Dz. U. z 2021 r. poz. 1484).
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20111350789>
13. USTAWA z dnia 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 273, 1846).
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20150001265>
14. USTAWA z dnia 24 lutego 2017 r. o inwestycjach w zakresie budowy drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską (Dz. U. z 2021 r. poz. 1644).
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20170000820>
15. USTAWA z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1984, z 2022 r. poz. 727, 1846).
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu20030860789>
16. USTAWA z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze (Dz. U. z 2022 r. poz. 1235, 1715, 1846, 2185, 2642).
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu20021301112>

W zakresie drewna pozyskanego w ramach wykonania decyzji administracyjnych różnych organów tj. dotyczących wyłączenia gruntów z produkcji leśnej, poprzez ustawy dotyczące utrzymania infrastruktury lądowej do tzw. specustaw, należy podkreślić, że drewno takie podlega przepisom ROZPORZĄDZENIA NR 995/2010 PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) z 20.10.2010 roku w sprawie ustanowienia obowiązków dla podmiotów wprowadzających drewno i produkty z drewna na rynek Unii Europejskiej (EUTR). Tym samym „legalnie pozyskane”, wg ww. Rozporządzenia, oznacza pozyskane zgodnie z mającym zastosowanie ustawodawstwem kraju pozyskania.

„Mające zastosowanie ustawodawstwo” oznacza ustawodawstwo obowiązujące w kraju pozyskania i dotyczące następujących zagadnień:

- praw do pozyskiwania drewna w prawnie wytyczonych granicach,
- opłat za uzyskanie praw do pozyskiwania drewna, opłat za drewno, w tym należności związanych z pozyskiwaniem drewna,

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>		Strona 22 z 50

- pozyskiwania drewna, w tym ustawodawstwo dotyczące środowiska i lasów, w tym również gospodarki leśnej i zachowania różnorodności biologicznej, w przypadku, gdy jest ono bezpośrednio związane z pozyskiwaniem drewna,
- praw stron trzecich dotyczących użytkowania i posiadania, na które wpływa pozyskiwanie drewna oraz
- handlu i ceł w zakresie, w jakim dotyczą one sektora leśnictwa.

W przypadku pozyskania biomasy w ramach decyzji administracyjnych różnych organów, o cechowanie takiego drewna poświadczają będzie jego legalność z mającym zastosowanie ustawodawstwem kraju pozyskania drewna.

EGZEKWOWANIE I MONITORING

Porządek prawny, który reguluje całokształt działań związanych z prowadzeniem zrównoważonej gospodarki leśnej w Polsce określony jest w ustawie o lasach z dnia 28 września 1991 roku (z późn. zm.). Zawiera ona również odniesienie do legalności pozyskiwania drewna.

Trwale zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzi się na podstawie planu urządzenia lasu lub uproszczonego planu urządzenia lasu. Sporządzenie planu odbywa się zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu.

Plan urządzenia lasu sporządza się na 10 lat, z uwzględnieniem: przyrodniczych i ekonomicznych warunków gospodarki leśnej oraz celów i zasad gospodarki leśnej oraz sposobów ich realizacji, określonych dla każdego drzewostanu i urządzanego obiektu, z uwzględnieniem lasów ochronnych. W przypadkach uzasadnionych stanem lasów, a w szczególności wystąpieniem szkód lub klęsk żywiołowych, plan urządzenia lasu może być opracowany na okresy krótsze niż 10 lat. Plany urządzenia lasu sporządza się dla lasów stanowiących własność Skarbu Państwa.

Plan urządzenia lasu zawiera w szczególności:

- 1) opis lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia, w tym:
 - a) zestawienie powierzchni lasów, gruntów przeznaczonych do zalesienia oraz lasów ochronnych,
 - b) zestawienie powierzchni lasów z roślinnością leśną (uprawami leśnymi) według gatunków drzew w drzewostanie, klas wieku, klas bonitacji drzewostanów oraz funkcji lasów;
- 2) analizę gospodarki leśnej w minionym okresie;
- 2a) program ochrony przyrody;
- 3) określenie zadań, w tym w szczególności dotyczących:

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>		Strona 23 z 50

- a) ilości przewidzianego do pozyskania drewna, określonego oddzielnie jako etat miąższościowy użytków rębnych oraz etat powierzchniowy użytków przedrębnych,
- b) zalesień i odnowień,
- c) pielęgnowania i ochrony lasu, w tym również ochrony przeciwpożarowej, d) gospodarki łowieckiej,
- e) potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej

Uproszczone plany urządzenia lasu sporządza się dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa oraz dla lasów wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. Dla lasów rozdrobnionych o powierzchni do 10 ha, niestanowiących własności Skarbu Państwa, zadania z zakresu gospodarki leśnej określa decyzja starosty wydana na podstawie inwentaryzacji stanu lasów. Dla lasów rozdrobnionych o powierzchni do 10 ha, wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, zadania z zakresu gospodarki leśnej na podstawie inwentaryzacji stanu lasów określa nadleśniczy. Plany urządzenia lasu oraz uproszczone plany urządzenia lasu sporządzają specjalistyczne jednostki lub inne podmioty wykonawstwa urządzeniowego.

Pozyskanie drewna może odbywać się również w ramach realizacji decyzji administracyjnych wynikających z tzw. specustaw związanych z rozwojem infrastrukturalnym kraju, tj. rozbudową infrastruktury drogowej, kolejowej itp. lub w związku ze zmianą przeznaczenia gruntów na podstawie Ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Zgodne z ustawą o lasach, drewno pozyskane w lasach podlega ocechowaniu, gdzie obowiązek cechowania drewna spoczywa na właścicielach lasów (art. 14a. z zastrzeżeniem ust. 3.), wg Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 24 lutego 1988 r. w sprawie szczegółowych zasad cechowania drewna, wzorów urządzeń do cechowania i zasad ich stosowania oraz wzoru dokumentu stwierdzającego legalność pozyskania drewna. Zasadniczym celem cechowania drewna pozyskanego w lasach jest potwierdzenie jego legalności pozyskania (prof. W. Radecki - Komentarz do ustawy o lasach).

Do prawa polskiego zaimplementowano również przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 995/2010 z dnia 20 października 2010 r. ustanawiające obowiązki podmiotów wprowadzających do obrotu drewno i produkty z drewna (EUTR). Rozporządzenie to stanowi, iż legalne pozyskanie oznacza pozyskanie zgodnie z ustawodawstwem kraju pozyskania. Jednakże jego wdrożenie do krajowych przepisów wymagało określenia podmiotu wykonującego zadania z zakresu monitoringu i kontroli przestrzegania przepisów. Zgodnie z powyższym jako organ wykonujący zadania wynikające z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 995/2010 z dnia 20 października 2010 r. ustawodawca ustalił Inspekcję Ochrony Środowiska. Inspekcja zobowiązana jest do stałego monitorowania sytuacji

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
	<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>	Strona 24 z 50

związanej z pozyskiwaniem i importem drewna, prowadzenia kontroli u właścicieli lasów jak również podmiotów kupujących i przetwarzających drewno oraz sprawozdawać działania prowadzonego monitoringu. Informacje działaniach podejmowanych przez IOŚ dostępne są pod adresem <http://www.gios.gov.pl/pl/kontrola/obrot-drewnem>.

Zgodnie z przepisami rozporządzenia EUTR wszystkie podmioty wprowadzające do obrotu drewno i produkty z drewna mają obowiązek postępowania z "należyta starannością" poprzez stosowanie zestawu procedur i środków zwanego systemem zasad należytej staranności (SZNS) w celu zminimalizowania ryzyka wprowadzenia do obrotu na rynek Unii Europejskiej nielegalnie pozyskanego drewna lub produktów wytworzonych z nielegalnie pozyskanego drewna. Trzy zasadnicze elementy SZNS to:

- a) Informacja: Podmiot musi mieć dostęp do informacji opisujących drewno i produkty z drewna, kraj pozyskania, gatunki, ilości, dane dostawcy i informację o zgodności z ustawodawstwem obowiązującym w danym kraju;
- b) Analiza ryzyka: Podmiot musi ocenić ryzyko pojawienia się nielegalnego drewna w swoim łańcuchu dostaw na podstawie ww. informacji i biorąc pod uwagę kryteria ustalone przez Rozporządzenie EUTR;
- c) Ograniczanie ryzyka: Jeśli analiza ryzyka wykaże, że istnieje ryzyko pojawienia się nielegalnego drewna w łańcuchu dostaw, wtedy należy je zminimalizować poprzez wymaganie dodatkowych informacji oraz weryfikację dostawcy.

Największy krajowy podmiot zarządzający lasami, czyli PGL LP posiada ww. system (Zarządzenie nr 47 DGLP z 02 czerwca 2015 r. w sprawie ustalenia Systemu Zasad Należytej Staranności (SZNS) znak ZD.7603.6.2015), w ramach którego integruje przepisy prawa krajowego oraz przepisy wewnętrzne związane z monitoringiem pozyskania, ewidencji drewna oraz ograniczające ryzyko wprowadzenia nielegalnie pozyskiwanego drewna do obrotu.

Z uwagi na szeroki zakres jaki obejmuje SZNS w LP, za jego funkcjonowanie odpowiedzialni są wszyscy pracownicy PGL LP w ramach wykonywania obowiązków służbowych.

Zgodnie ustawą z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 824, 1195) do zadań Inspekcji Ochrony Środowiska (Art. 2. 1. 12a) należy m. in. wykonywanie zadań wynikających z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 995/2010 z dnia 20 października 2010 r. ustanawiającego obowiązki podmiotów wprowadzających do obrotu drewno i produkty z drewna (Dz. Urz. UE L 295 z 12.11.2010, str. 23).

Zadania kontrolne wykonywane są przez wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska (podległych Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska) stanowiących organ rządowej administracji zespolonej w województwie (art. 3 ww. ustawy), który kieruje

 <small>INSTYTUT NAFTY I GAZU</small>	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>		Strona 25 z 50

działalnością Inspekcji Ochrony Środowiska na obszarze województwa i sporządza roczne plany działalności kontrolnej (art. 5 ww. ustawy).

Decyzje administracyjne określające sankcje za nieprzestrzeganie Rozporządzenia EUTR wydaje Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska (WIOŚ), które to sankcje określone są w rozdziale 9a (Administracyjne kary pieniężne) w ustawie o lasach. Ewentualne odwołanie wnosi się do właściwego organu odwoławczego (GIOŚ) za pośrednictwem organu, który wydał decyzję (WIOŚ), w terminie czternastu dni od dnia otrzymania decyzji.

Dotychczasowe kontrole prowadzone przez IOŚ nie skutkowały wydawaniem decyzji, których kary określone w ustawie o lasach.

o c e n a r y z y k a: n i s k i e

6.2. Regeneracja lasów na obszarach pozyskiwania

USTAWODAWSTWO

1. Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2022 r. poz. 672, 1726, 2311). Art. 13. 1. – dotyczący ustawowej definicji trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.
2. Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2022 r. poz. 672, 1726, 2311). Rozdział 4. Plan urządzenia lasu; Art. 18-25 - określające zasady i cele tworzenia planu urządzenia lasu.
3. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2409). Rozdział 2 Ograniczanie przeznaczania gruntów na cele nierolnicze i nieleśne oraz Rozdział 3 Wyłączanie gruntów z produkcji rolniczej lub leśnej.
4. Prawodawstwo związane z rozwojem infrastrukturalnym kraju oraz zarządzaniu infrastrukturą – dokumenty nakazujące w trybie odrębnym pozyskanie drewna.

Źródło:

1. U S T A W A z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2022 r. poz. 672, 1726, 2311). <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20220000672>
2. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu. <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20120001302>
3. U S T A W A z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2409)

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
	<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>	

4. <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu20040920880>
USTAWA z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 162).
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu20030800721>
5. USTAWA z dnia 12 lutego 2009 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1079, z 2022 r. poz.1846).
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20090420340>
6. USTAWA z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu Dz. U. z 2021 r. poz. 1836, z 2022r. poz. 1261).
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu20090840700>
7. USTAWA z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 884, 2164).
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu20101060675>
8. USTAWA z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1812).
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20101430963>
9. USTAWA z dnia 29 czerwca 2011 r. o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących (Dz. U. z 2021 r. poz. 1484).
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20111350789>
10. USTAWA z dnia 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 273, 1846).
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20150001265>
11. USTAWA z dnia 24 lutego 2017 r. o inwestycjach w zakresie budowy drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską (Dz. U. z 2021 r. poz. 1644).
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20170000820>
12. USTAWA z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1984, z 2022 r. poz. 727, 1846).
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu20030860789>
13. USTAWA z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze (Dz. U. z 2022 r. poz. 1235, 1715, 1846, 2185, 2642).
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu20021301112>

EGZEKWOWANIE I MONITORING

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>		Strona 27 z 50

Porządek prawny, który reguluje całokształt działań związanych z prowadzeniem zrównoważonej gospodarki leśnej w Polsce określony jest w Ustawie o lasach z dnia 28 września 1991 roku (z późn. zm.). Zawiera ona również wymóg regeneracji miejsca pozyskania.

Wychodząc z ustawowej definicji trwale zrównoważonej gospodarki leśnej szczególnego znaczenia nabiera przepis w Art. 13. 1. (gdzie) Właściciele lasów są obowiązani do trwałego utrzymywania lasów i zapewnienia ciągłości ich użytkowania, a w szczególności do:

- 1) zachowania w lasach roślinności leśnej (upraw leśnych) oraz naturalnych bagien i torfowisk;
- 2) **ponownego wprowadzania roślinności leśnej (upraw leśnych) w lasach w okresie do 5 lat od usunięcia drzewostanu;**
- 3) **pielęgnowania i ochrony lasu**, w tym również ochrony przeciwpożarowej;
- 4) **przebudowy drzewostanu**, który nie zapewnia osiągnięcia celów gospodarki leśnej, zawartych w planie urządzenia lasu, uproszczonym planie urządzenia lasu lub decyzji, o której mowa w art. 19 ust. 3;
- 5) **racjonalnego użytkowania lasu** w sposób trwale zapewniający optymalną realizację wszystkich jego funkcji przez:
 - a) **pozyskiwanie drewna w granicach nieprzekraczających możliwości produkcyjnych lasu**,
 - b) pozyskiwanie surowców i produktów ubocznego użytkowania lasu w sposób zapewniający możliwość ich biologicznego odtwarzania, a także ochronę runa leśnego.

Z przytoczonych przepisów wynika, że właściciele lasów zobligowani są odnowienia lasu po pozyskaniu drewna. Takie działania wykonywane są w ramach gospodarki leśnej w nadleśnictwach oraz monitorowane w ramach pełnionego nadzoru przez jednostki nadrzędne tj. RDLP i DGLP.

Ponadto, możliwe jest pozyskanie biomasy w ramach decyzji administracyjnych. Tym samym grunt leśny uzyskuje nieleśny sposób użytkowania i służyć będzie obywatelom (osobom prywatnym) lub celom publicznym (np. cele infrastrukturalne).

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2409) lasy mogą być przekształcane w inny sposób użytkowania. Zgodnie z tą ustawą właściwym w sprawie ochrony gruntów leśnych (bez względu na formę własności), w tym do wydawania decyzji w sprawach wyłączenia gruntów leśnych z produkcji (z wyjątkiem obszarów parków narodowych) jest dyrektor regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych. Wyłączenie z produkcji gruntów leśnych, przeznaczonych na cele nierolnicze i nieleśne, może nastąpić po wydaniu decyzji zezwalającej na takie wyłączenie. Przeznaczenie gruntu wskazane jest w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku jego braku w decyzji o warunkach zabudowy lub decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

 <small>INSTYTUT NAFTY I GAZU</small>	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>		Strona 28 z 50

Ponadto podkreślić należy, że w zakresie drewna pozyskanego w ramach wykonania decyzji administracyjnych różnych organów tj. dotyczących wyłączenia gruntów z produkcji leśnej, poprzez ustawy dotyczące utrzymania infrastruktury lądowej do tzw. specustaw, należy podkreślić, że drewno takie podlega przepisom ROZPORZĄDZENIA NR 995/2010 PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) z 20.10.2010 roku w sprawie ustanowienia obowiązków dla podmiotów wprowadzających drewno i produkty z drewna na rynek Unii Europejskiej (EUTR). Tym samym „legalnie pozyskane”, wg ww. Rozporządzenia, oznacza pozyskane zgodnie z mającym zastosowanie ustawodawstwem kraju pozyskania.

„Mające zastosowanie ustawodawstwo” oznacza ustawodawstwo obowiązujące w kraju pozyskania i dotyczące następujących zagadnień:

- praw do pozyskiwania drewna w prawnie wytyczonych granicach,
- opłat za uzyskanie praw do pozyskiwania drewna, opłat za drewno, w tym należności związanych z pozyskiwaniem drewna,
- pozyskiwania drewna, w tym ustawodawstwo dotyczące środowiska i lasów, w tym również gospodarki leśnej i zachowania różnorodności biologicznej, w przypadku gdy jest ono bezpośrednio związane z pozyskiwaniem drewna,
- praw stron trzecich dotyczących użytkowania i posiadania, na które wpływa pozyskiwanie drewna, oraz
- handlu i ceł w zakresie, w jakim dotyczą one sektora leśnictwa.

W przypadku pozyskania biomasy w ramach decyzji administracyjnych różnych organów, ocechowanie takiego drewna poświadczając będzie jego legalność z mającym zastosowanie ustawodawstwem kraju pozyskania drewna. **Zasady określające dalsze przeznaczenie takich gruntów zawarte są we właściwych decyzjach administracyjnych.**

Pozyskana biomasa na podstawie decyzji wynikających z ustaw od nr 3 do 13 wymienionych danych źródłowych w przypadku PGL LP jest przyjmowana na stan, ale obecnie, zgodnie z interpretacją Ministerstwa Klimatu i Środowiska, w przypadku budowy nowej lub rozbudowy istniejącej infrastruktury, na podstawie decyzji administracyjnych, których wydanie wynika z innych przepisów szczególnych lub bezpośrednio w związku z przepisami odrębnymi, pozyskiwane z obszarów inwestycji drewno nie powinno być ujmowane w 10-cio letnim bilansie cięć. Tym samym taka biomasa niebilansowana w 10-cio letnim etacie cięć nie może być traktowana jako biomasa leśna (pomimo iż taka biomasa jest legalnie pozyskana).

Mając na uwadze potrzeby rozwoju infrastrukturalnego Rzeczypospolitej Polskiej oraz potrzeby budowy infrastruktury potrzebnej do prowadzenia gospodarki leśnej, dzięki aktywnym działaniom LP pozyskiwane są grunty, które powalają na zwiększenia obszaru leśnego w zarządzie LP.

o c e n a r y z y k a : n i s k i e

System KZR INiG /11.1 Ocena ryzyka – Poziom A	Kraków, wrzesień 2022 r.	Dyrektywa 2018/2001
---	--------------------------	---------------------

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>		Strona 29 z 50

6.3. Różnorodność biologiczna

USTAWODAWSTWO

1. Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2022 r. poz. 672, 1726, 2311). Art. 7. 1. – zasady prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.
2. Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2022 r. poz. 672, 1726, 2311). Art. 7. 1. – zasady prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej. Art. 13a – zobowiązania PGL LP do oceny stanu lasu i zasobów leśnych oraz prognozowania zmian w ekosystemach leśnych, sporządzania wielkoobszarowych inwentaryzacji stanu lasu oraz aktualizacji stanu zasobów leśnych, a także prowadzenia banku danych o lasach i stanie lasów
3. Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2022 r. poz. 672, 1726, 2311). Rozdział 4. Plan urządzenia lasu; Art. 18-25 - określające zasady i cele tworzenia planu urządzenia lasu.
4. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu.
5. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916, 1726, 2185). Art. 5 16) – definicja różnorodności biologicznej.

Źródło:

1. U S T A W A z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2022 r. poz. 672, 1726, 2311). <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20220000672>
2. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu. <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20120001302>
3. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916, 1726, 2185). <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20120001302>

EGZEKOWANIE I MONITORING

Różnorodność biologiczna jest pojęciem bardzo szerokim. W ochronie przyrody określa się ją również jako bioróżnorodność (ang. biodiversity). Oznacza zróżnicowanie życia na wszelkich poziomach jego organizacji. Istnieje wiele definicji różnorodności biologicznej oraz

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>		Strona 30 z 50

sposobów jej określania i pomiaru. Zgodnie z Konwencją o różnorodności biologicznej (podpisaną w 1992 r. w czasie konferencji Narodów Zjednoczonych pn. Szczyt Ziemi w Rio de Janeiro) różnorodność biologiczna to zróżnicowanie wszystkich żywych organizmów występujących na Ziemi w ekosystemach lądowych, morskich i słodkowodnych oraz w zespołach ekologicznych, których są częścią. Dotyczy ona różnorodności w obrębie gatunku (r. genetyczna), pomiędzy gatunkami oraz różnorodności ekosystemów. Bioróżnorodność jest często stosowanym określeniem dla sumy gatunków lub ekosystemów analizowanych lub porównywanych obszarów (<https://www.encyklopedialesna.pl/haslo/bioroznorodnosc/>).

Zagadnienie bioróżnorodności ujmowane jest w ramy prawne Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916, 1726, 2185.

Porządek prawny, który reguluje całokształt działań związanych z prowadzeniem zrównoważonej gospodarki leśnej w Polsce określony jest w Ustawie o lasach z dnia 28 września 1991 roku (z późn. zm.). Zawiera ona również zagadnienie szeroko rozumianej bioróżnorodności.

Zgodnie z Art. 7. 1. Trwale zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzi się według planu urządzenia lasu lub uproszczonego planu urządzenia lasu, z uwzględnieniem w szczególności następujących celów:

- 1) zachowania lasów i korzystnego ich wpływu na klimat, powietrze, wodę, glebę, warunki życia i zdrowia człowieka oraz na równowagę przyrodniczą;
- 2) ochrony lasów, zwłaszcza lasów i ekosystemów leśnych stanowiących naturalne fragmenty rodzimej przyrody lub lasów szczególnie cennych ze względu na:
 - a) **zachowanie różnorodności przyrodniczej,**
 - b) zachowanie leśnych zasobów genetycznych,
 - c) walory krajobrazowe,
 - d) potrzeby nauki;
- 3) ochrony gleb i terenów szczególnie narażonych na zanieczyszczenie lub uszkodzenie oraz o specjalnym znaczeniu społecznym;
- 4) ochrony wód powierzchniowych i głębinowych, retencji zlewni, w szczególności na obszarach wododziałów i na obszarach zasilania zbiorników wód podziemnych;
- 5) produkcji, na zasadzie racjonalnej gospodarki, drewna oraz surowców i produktów ubocznego użytkowania lasu.

Plan urządzenia lasu jako podstawowy dokument gospodarki leśnej opracowywany dla określonego obiektu leśnego, zawierający opis i ocenę stanu lasu oraz cele, zadania i sposoby prowadzenia gospodarki leśnej zawiera program ochrony przyrody jako

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>		Strona 31 z 50

kompleksowy opis stanu przyrody, zadania z zakresu jej ochrony i metody ich realizacji, obejmującą zasięg terytorialny nadleśnictwa.

Projektowane w programie ochrony przyrody zadania z zakresu ochrony przyrody dzielą się na:

- 1) **obligatoryjne zadania z zakresu ochrony przyrody wynikające z obowiązujących planów ochrony lub ustalone zgodnie z art. 32 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody w planie urządzenia lasu dla obszarów Natura 2000, położonych na terenach zarządzanych przez nadleśnictwo;**
- 2) **zadania nieobligatoryjne, nazywane dla celów programu ochrony przyrody wskazaniami ochronnymi.**

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, prowadzi Bank Danych o Lasach (<https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/>), finansowany ze środków Funduszu Leśnego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, którego celem jest:

1. Gromadzenie, systematyczne uzupełnianie, aktualizacja i przechowywanie danych o lasach wszystkich form własności,
2. Opracowywanie i przetwarzanie danych umożliwiających ich interpretację,
3. Umożliwienie prowadzenia analiz oraz prognozowania rozwoju zasobów i możliwości użytkowania w makroskali,
4. Prezentacja, rozpowszechnianie i udostępnianie informacji o lasach oraz wspieranie badań naukowych,
5. Propagowanie standardów zbierania danych i przetwarzania danych o zasobach leśnych i przyrodniczych.

Realizacja powyższych celów powinna zapewnić w szczególności:

1. Dostarczanie informacji dotyczących stanu lasów, zmian stanu lasu i gospodarki leśnej w lasach wszystkich form własności w powiązaniu z ochroną przyrody i stanem środowiska przyrodniczego, na potrzeby różnych szczebli organizacji i zarządzania w leśnictwie, a także planowania przestrzennego, nauki oraz na potrzeby statystyki publicznej i międzynarodowej,
2. Sporządzanie analiz, syntez i prognoz dotyczących kształtowania się wielkości i stanu zasobów leśnych oraz możliwości użytkowania głównego i jego struktury w lasach różnych form własności,
3. Prezentowanie uzyskanych rezultatów zarówno w formie raportów (tabel, zestawień), jak również w formie kartograficznej, w przekrojach wynikających z administracyjnego, gospodarczo-administracyjnego i przyrodniczego podziału kraju.

 <small>INSTYTUT NAFTY I GAZU</small>	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>		Strona 32 z 50

BDL dostarcza informacji na potrzeby różnych użytkowników, zarówno na szczeblu centralnym, jak również regionalnym i lokalnym, o zróżnicowanym stopniu szczegółowości i w różnej formie.

Konieczność sporządzania okresowych inwentaryzacji stanu lasów realizowana jest w ramach Wielkoobszarowej Inwentaryzacja Stanu Lasów (WISL), wykonywanej przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, obecnie na podstawie Umowy nr EZ.271.1.10.2020 z dnia 3 sierpnia 2020 r. z Dyrekcją Generalną Lasów Państwowych (IV cykl WISL, lata 2020–2024) i stanowi kontynuację prac z poprzednich trzech cykli (2005-2019). Realizowana jest ona według założeń zawartych w Instrukcji wykonywania wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasu zatwierdzonej przez Ministra Środowiska w dniu 28 kwietnia 2020 r. Potrzeba prowadzenia wielkoobszarowych inwentaryzacji stanu lasów wynika w szczególności z zapisu art. 13a Ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity Dz.U. z 2020 r. poz. 1463) zobowiązującego Lasy Państwowe m.in. do sporządzania okresowych wielkoobszarowych inwentaryzacji stanu lasów, jako zadania wykonywanego ze środków budżetowych Lasów Państwowych, zlecanego przez administrację rządową. Zapisy o potrzebie oceny i kontroli stanu lasów (do czego służą m.in. wyniki inwentaryzacji wielkoobszarowej) znalazły swój wyraz również w Ustawie z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1070, z 2022 r. poz. 1726). Wykonywanie inwentaryzacji wielkoobszarowej jest też jednym z warunków uczestnictwa Polski w procesach międzynarodowych dotyczących lasów i leśnictwa. Wyniki WISL dostępne są na stronie Banku danych o lasach, w zakładce Publikacje/Wielkoobszarowa Inwentaryzacja Stanu Lasów (<https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/wisl>)

Ponadto, co roku Instytut Badawczy Leśnictwa, wydaje Krótkoterminową prognozę występowania ważniejszych szkodników i chorób infekcyjnych drzew leśnych w Polsce, finansowaną ze środków Funduszu Leśnego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe. Jej celem jest określenie zagrożeń wpływających na kondycję lasów w Polsce w perspektywie krótkoterminowej. Wyniki prognozy dostępne są na Banku danych o lasach, w zakładce Publikacje/Ochrona Lasu (<https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/ochrona-lasu>)

o c e n a r y z y k a : n i s k i e

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>		Strona 33 z 50

6.4. Zarządzanie jakością gleby

USTAWODAWSTWO

1. Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2022 r. poz. 672, 1726, 2311). Art. 7. 1. – zasady prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.
2. Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2022 r. poz. 672, 1726, 2311). Art. 9. 1. – zobowiązania właścicieli lasów w związku z powszechną ochroną lasów.
3. Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2022 r. poz. 672, 1726, 2311). Rozdział 3. Lasy ochronne – określa kryteria uznawania lasów ochronnych, w tym glebochronnych

Źródło:

1. U S T A W A z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2022 r. poz. 672, 1726, 2311). <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20220000672>

EGZEKWOWANIE I MONITORING

Porządek prawny, który reguluje całokształt działań związanych z prowadzeniem zrównoważonej gospodarki leśnej w Polsce określony jest w Ustawie o lasach z dnia 28 września 1991 roku (z późn. zm.). Zagadnienie ochrony gleb określone jest również w ww. ustawie.

Zgodnie z Art. 7. 1. Trwale zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzi się według planu urządzenia lasu lub uproszczonego planu urządzenia lasu, z uwzględnieniem w szczególności następujących celów: 3) **ochrony gleb i terenów szczególnie narażonych na zanieczyszczenie lub uszkodzenie oraz o specjalnym znaczeniu społecznym;**

Ponadto mając na względzie obowiązek wynikający z Art. 9. 1. W celu zapewnienia powszechnej ochrony lasów właściciele lasów są obowiązani do kształtowania równowagi w ekosystemach leśnych, podnoszenia naturalnej odporności drzewostanów, a w szczególności do:

- 1) wykonywania zabiegów profilaktycznych i ochronnych zapobiegających powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów;
- 2) zapobiegania, wykrywania i zwalczania nadmiernie pojawiających i rozprzestrzeniających się organizmów szkodliwych;
- 3) **ochrony gleby i wód leśnych.**

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>		Strona 34 z 50

Uwzględniając powyższe Minister właściwy ds. leśnictwa może uznać lasy za ochronne zgodnie z Art. 15. Za lasy szczególnie chronione, zwane dalej „lasami ochronnymi”, mogą być uznane lasy, które:

- 1) chronią glebę przed zmywaniem lub wyjałowieniem, powstrzymują usuwanie się ziemi, obrywanie się skał lub lawin;
- 2) chronią zasoby wód powierzchniowych i podziemnych, regulują stosunki hydrologiczne w zlewni oraz na obszarach wododziałów;
- 3) ograniczają powstawanie lub rozprzestrzenianie się lotnych piasków;
- 4) są trwale uszkodzone na skutek działalności przemysłu;
- 5) stanowią drzewostany nasienne lub ostoje zwierząt i stanowiska roślin podlegających ochronie gatunkowej;
- 6) mają szczególne znaczenie przyrodniczo-naukowe lub dla obronności i bezpieczeństwa Państwa;
- 7) są położone:
 - a) w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców,
 - b) w strefach ochronnych uzdrowisk i obszarów ochrony uzdrowiskowej w rozumieniu ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1301),
 - c) w strefie górnej granicy lasów.

Dodatkowo w przypadku wyodrębnienia kategorii lasów ochronnych lub występowania ustawowych formy ochrony przyrody na gruntach leśnych przepisy szczegółowe mogą doprecyzowywać zagadnienie ochrony gleby.

W praktyce leśnej ograniczanie negatywnego wpływu pozyskiwania biomasy drzewnej na środowisko leśne realizuje się poprzez optymalizację organizacji prac zarówno w drzewostanach poddawanych planowemu pozyskaniu biomasy, jak i w drzewostanach, w których doszło do nieprzewidzianych szkód o charakterze abiotycznym. Podczas pozyskania biomasy drzewnej przy pomocy maszyn i urządzeń wymagane jest stosowanie technik pracy oraz technologii gwarantujących minimalizację uszkodzeń i zanieczyszczeń w środowisku naturalnym. Wypełnienie ww. warunków osiągnąć jest m.in. przez odpowiednie projektowanie i wykonywanie sieci szlaków operacyjnych (transportowych) oraz składowanie biomasy.

Dzięki takiemu podejściu do zagadnienia zarządzania jakością gleby pozyskanie biomasy leśnej nie powoduje fizycznych zaburzeń stanu gleb leśnych na całej powierzchni drzewostanów objętych cięciami, a jedynie na powierzchni szlaków operacyjnych.

Zaplanowane i wykonane zgodnie z obowiązującymi zasadami sieci szlaków i towarzyszące im miejsca składowania drewna/biomasy leśnej poprawiają dostępność

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>		Strona 35 z 50

drzewostanów, umożliwiając pozyskiwanie i zrywkę drewna z ograniczeniem uszkodzeń gleby, pozostałych warstw drzewostanu i innych elementów środowiska przyrodniczego, np. cieków wodnych lub elementów chronionych. Ułatwiają one zastosowanie nowoczesnych technologii, umożliwiając poprawę organizacji pracy oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, a także udostępniają drzewostany do innych działań z zakresu gospodarki leśnej, np. działań ochrony przeciwpożarowej lub likwidacji skutków klęsk żywiołowych powodowanych przez nagłe zjawiska pogodowe.

Przykładem takiego zrównoważonego podejścia do zarządzania jakością gleby są wytyczne określające stosowanie szlaków operacyjnych regulowane w LP poprzez przepisy Zasad Użytkowania Lasu stanowiące Załącznik nr 1 do Zarządzenia DGLP nr 66 z dnia 7 listopada 2019 r. Ponadto, wspomniane wytyczne dotyczące wykonawstwa prac leśnych ograniczających negatywny wpływ na środowisko leśne, w tym gleby, przekazywane są wykonawcom prac leśnych (tzw. zakładom usług leśnych), a realizacja ww. wytycznych sprawdzana podczas odbiorów prac w terenie po ich zakończeniu. Istotnym zagadnieniem jest utrzymanie szlaków operacyjnych w stanie pozwalającym na wykonanie innych ww. prac z zakresu gospodarki leśnej.

Zgodnie z raportem Joint Research Centre (JRC), serwisem nauki i wiedzy Komisji Europejskiej „The use of woody biomass for energy production in the EU” (https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC122719/jrc-forest-bioenergy-study-2021-final_online.pdf) istotne jest ograniczanie pozyskiwania korzeni i karp (karpiny). W krajowych warunkach co do zasady nie odnotowuje się celowego pozyskiwania karp. Jeśli zaś są one pozyskiwane, to głównie w ramach inwestycji infrastrukturalnych (podczas inwestycji drogowych) lub podczas usuwania skutków klęsk żywiołowych (huraganowych wiatrów) i udostępniania terenu w ramach uprzątnięcia powierzchni uszkodzonych. Pozyskanie karpiny nie jest tym samym znaczące, w strukturze pozyskiwanego drewna ogółem.

Wyszczególnienie	2010	2015	2020	2021
OGÓLEM w tys. m3	35 467	40 247	39 669	42 244
Karpina w tys. m3	0,1	0,3	4,4	1,6

Tabela 3 – Pozyskanie karpiny na tle pozyskania ogółem; GUS - Rocznik Statystyczny Leśnictwa 2022.

o c e n a r y z y k a : n i s k i e

 <small>INSTYTUT NAFTY I GAZU</small>	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
	<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>	Strona 36 z 50

6.5. Obszary wyznaczone przez ustawodawstwo międzynarodowe lub krajowe do celów ochrony przyrody

USTAWODAWSTWO

1. Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2022 r. poz. 672, 1726, 2311).
2. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu.
3. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916, 1726, 2185).
4. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. poz. 133, z późn. zm.)
5. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz.U.2014.1713)
6. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. poz. 794)
7. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. poz. 2183 oraz z 2020 r. poz. 26)
8. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. poz. 1409)
9. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. poz. 1408)
10. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2021.2373 oraz 2389) – określająca dostęp społeczeństwa do informacji o środowisku.

Źródło:

1. U S T A W A z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2022 r. poz. 672, 1726, 2311).
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20220000672>

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>		Strona 37 z 50

2. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu.
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20120001302>
3. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916, 1726, 2185).
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20120001302>
4. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. poz. 133, z późn. zm.).
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20100770510>
5. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz.U.2014.1713).
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20100770510>
6. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. poz. 794).
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20050940794>
7. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. poz. 2183 oraz z 2020 r. poz. 26).
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20160002183>
8. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. poz. 1409)
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu20140001409>
9. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2022 r. poz. 1029, 1260, 1261, 1783, 1846, 2185, 2687.)
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu20081991227>

EGZEKWOWANIE I MONITORING

Porządek prawny, który reguluje całokształt działań związanych z prowadzeniem zrównoważonej gospodarki leśnej w Polsce określony jest w Ustawie o lasach z dnia 28 września 1991 roku (z późn. zm.) natomiast w zakresie ochrony przyrody doszczegółowienie jest w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (z późn. zm.).

Zagadnienie ochrony obszarów chronionych określone jest w ww. ustawach.

 <small>INSTYTUT NAFTY I GAZU</small>	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>		Strona 38 z 50

Na podstawie Art. 6. Ustawy o ochronie przyrody formami ochrony przyrody są:

- 1) parki narodowe;
- 2) rezerваты przyrody;
- 3) parki krajobrazowe;
- 4) obszary chronionego krajobrazu;
- 5) obszary Natura 2000;
- 6) pomniki przyrody;
- 7) stanowiska dokumentacyjne;
- 8) użytki ekologiczne;
- 9) zespoły przyrodniczo-krajobrazowe;
- 10) ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Gospodarkę leśną prowadzi się według zapisów planu urządzenia lasu. Plan ten sporządzany jest na okres 10 lat i zawiera opis i ocenę stanu lasu oraz cele, zadania i sposoby prowadzenia gospodarki leśnej. Plan urządzenia lasu zatwierdzany jest przez ministra właściwego do spraw środowiska.

Część ogólna planu urządzenia lasu zwana **elaboratem** lub **opisaniem ogólnym** zawiera:

- ogólną charakterystykę lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia oraz pozostałych gruntów i nieruchomości będących w zarządzie nadleśnictwa;
- wyniki analizy gospodarki leśnej w minionym okresie;
- opis przyjętych zasad określania zadań gospodarczych dla nadleśnictwa;
- opisanie i zestawienie zadań wynikających z planu urządzenia lasu;
- **program ochrony przyrody**;
- prognozę stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego;
- podsumowanie prac urzędniowych;

Plan ten jest poddawany ocenie, gdzie podstawą prawną do wykonania Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 21 października 2008 r. (Dz. U. nr 199, poz. 1227, ze zm.),

Zakres prognozy oddziaływania na środowisko określa Art. 51. ww. ustawy, gdzie:

1. Organ opracowujący projekt, o którym mowa w art. 46 lub art. 47 ust. 1, sporządza prognozę oddziaływania na środowisko.
2. Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

 <small>INSTYTUT NAFTY I GAZU</small>	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>		Strona 39 z 50

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- f) oświadczenie autora, a w przypadku, gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy,
- g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku, gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów;

Zaznaczyć również trzeba, że w przypadku licznie reprezentowanych w Lasach Państwowych form ochrony przyrody (największego zarządcy lasów w Polsce), nadleśniczy jest wykonawcą zadań określonych w planach ochrony i obowiązujących przepisach (m.in. w zarządzeniach i decyzjach administracyjnych wydanych przez organy ochrony przyrody). Lasy Państwowe sprawują zarząd nad lasami stanowiącymi własność Skarbu Państwa i prowadzą trwale zrównoważoną gospodarkę leśną. Z tego tytułu obowiązane są m.in. do inicjowania, koordynowania i prowadzenia okresowej oceny stanu lasów i zasobów leśnych oraz prognozowania zmian w ekosystemach leśnych, sporządzania okresowych wielkoobszarowych inwentaryzacji stanu lasów oraz aktualizacji stanu zasobów leśnych, a także prowadzenia banku danych o zasobach leśnych i stanie lasów. **Stałym elementem ochrony przyrody jest monitorowanie i ocena efektów podejmowanych działań ochronnych.**

Uwzględniając przepisy ustawy o lasach mówiące, że integralną częścią planu urządzenia lasu jest program ochrony przyrody zawierający kompleksowy opis stanu przyrody w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa oraz zadania z zakresu jej ochrony i metody ich realizacji na gruntach w zarządzie nadleśnictwa, należy podkreślić, że projektowane w programie zadania z zakresu ochrony przyrody dzielą się na:

- 1) obowiązkowe zadania z zakresu ochrony przyrody wynikające z obowiązujących planów ochrony lub ustalone zgodnie z art. 32 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody w planie urządzenia lasu dla obszarów Natura 2000, położonych na terenach zarządzanych przez nadleśnictwo;
- 2) zadania nieobowiązkowe, nazywane dla celów programu ochrony przyrody wskazaniami ochronnymi.

Analiza stanu ochrony przyrody w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa wymaga scharakteryzowania poszczególnych obszarów i przedmiotów ochrony, dla których, na

 <small>INSTYTUT NAFTY I GAZU</small>	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>		Strona 40 z 50

podstawie ustawy o ochronie przyrody, **wyznaczono poszczególne formy ochrony przyrody oraz strefy ochronne**, jak też otuliny, z uwzględnieniem roli i zadań lasów ochronnych wynikających z ustawy o lasach.

W analizie poszczególnych obszarów i przedmiotów ochrony ujmuje się:

- 1) podstawę formalną i cel utworzenia (wyznaczenia, uznania),
- 2) krótką charakterystykę obszaru i przedmiotów ochrony,
- 3) rolę i znaczenie poszczególnych elementów chronionych w środowisku,
- 4) orientacyjny stan obszarów chronionych i poszczególnych przedmiotów ochrony,
- 5) ważniejsze wymagania niezbędne dla długotrwałego zachowania obszarów i przedmiotów ochrony,
- 6) zagrożenia z podziałem na wewnątrzśrodowiskowe (w tym ewentualna konkurencyjność wielu przedmiotów ochrony na ograniczonym obszarze) oraz zewnętrzne.

Szczegółowe wskazania gospodarcze, w tym również dotyczące ochrony przyrody metodami gospodarki leśnej, zapisane są w opisach taksacyjnych wyłączeń, zaś ogólne zalecenia – zarówno gospodarcze, jak i ochronne – w odpowiednich rozdziałach opisanego ogólnego (elaboratu), natomiast w programie ochrony przyrody ujmuje się podstawowe zadania z zakresu ochrony przyrody z wyróżnieniem zadań obligatoryjnych i wskazań fakultatywnych.

Działania te mają swoje oparcie w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2021.1098; 1718 oraz Dz.U.2022.84) oraz stosownych rozporządzeniach.

Zgodnie z Art. 52b. 1. ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody właściciel lasu w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach stosuje wymagania dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej. Wymagania dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej określają sposób postępowania właściciela lasu podczas przygotowywania i realizacji działań w zakresie gospodarki leśnej. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, wymagania dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej, kierując się potrzebą zapewnienia ochrony gatunków, w szczególności gatunków będących przedmiotem zainteresowania UE i chronionych gatunków ptaków, uwzględniając cele i zasady gospodarki leśnej określone w ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach, a także wymogi gospodarcze, społeczne i kulturowe.

Zgodnie z Art. 4 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2022 r. poz. 1029, 1260, 1261, 1783, 1846, 2185, 2687.) każdy ma prawo do informacji o środowisku i jego ochronie na warunkach określonych niniejszą ustawą. Władze publiczne są obowiązane do udostępniania każdemu informacji o środowisku i jego ochronie, które są informacjami znajdującymi się w posiadaniu władz

 <small>INSTYTUT NAFTY I GAZU</small>	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>		Strona 41 z 50

publicznych lub informacjami przeznaczonymi dla władz publicznych, w zakresie, w jakim nie dotyczy to ich działalności ustawodawczej, a w przypadku sądów i trybunałów – działalności orzeczniczej. Władze publiczne są obowiązane do udzielania niezbędnej pomocy i wskazówek przy wyszukiwaniu informacji o środowisku i jego ochronie

Plan urządzenia lasu jako podstawowy dokument gospodarki leśnej opracowywany dla określonego obiektu leśnego, zawierający opis i ocenę stanu lasu oraz cele, zadania i sposoby prowadzenia gospodarki leśnej zawiera program ochrony przyrody jako kompleksowy opis stanu przyrody, zadania z zakresu jej ochrony i metody ich realizacji, obejmującą zasięgi terytorialny nadleśnictwa. Ponadto plan ten jest poddawany ocenie, gdzie podstawą prawną do wykonania Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 21 października 2008 r. (Dz. U. nr 199, poz. 1227, ze zm.).

Tym samym opisany i oceniony stan faktyczny zasobów przyrodniczych umożliwia pozyskiwanie drewna w tym biomasy leśnej.

o c e n a r y z y k a : n i s k i e

 <small>INSTYTUT NAFTY I GAZU</small>	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>		Strona 42 z 50

6.6. Utrzymanie długoterminowej zdolności produkcyjnej lasów

USTAWODAWSTWO

1. Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2022 r. poz. 672, 1726, 2311). Art. 8 – Zasady prowadzenia gospodarki leśnej.
2. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu.
3. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów

Źródło:

1. U S T A W A z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2022 r. poz. 672, 1726, 2311). <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20220000672>
2. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20120001302>
3. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20060580405>

EGZEKOWANIE I MONITORING

Porządek prawny, który reguluje całokształt działań związanych z prowadzeniem zrównoważonej gospodarki leśnej w Polsce określony jest w Ustawie o lasach z dnia 28 września 1991 roku (z późn. zm.) Zawiera ona również zagadnienie długoterminowej produktywności.

Zgodnie Art. 8. Gospodarkę leśną prowadzi się według następujących zasad:

- 1) powszechnej ochrony lasów;
- 2) trwałości utrzymania lasów;
- 3) ciągłości i zrównoważonego wykorzystania wszystkich funkcji lasów;
- 4) powiększania zasobów leśnych.

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>		Strona 43 z 50

Ponadto Art. 9. stanowi w ust 1. W celu zapewnienia powszechnej ochrony lasów właściciele lasów są obowiązani do kształtowania równowagi w ekosystemach leśnych, podnoszenia naturalnej odporności drzewostanów, a w szczególności do:

- 1) wykonywania zabiegów profilaktycznych i ochronnych zapobiegających powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów;
- 2) zapobiegania, wykrywania i zwalczania nadmiernie pojawiających i rozprzestrzeniających się organizmów szkodliwych;
- 3) ochrony gleby i wód leśnych.

W przypadku niewykonania obowiązków, o których mowa w ust. 1, w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa zadania właścicieli lasów określa, w drodze decyzji, starosta.

Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów.

Mając na uwadze, że trwale zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzi się na podstawie planu urządzenia lasu lub uproszczonego planu urządzenia lasu, długoterminowa produktywność lasu jest zabezpieczona systemowo.

Do monitoringu długoterminowej zdolności produkcyjnej lasu należy wykorzystywać wyniki Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasów (WISL), wykonywanej przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, obecnie na podstawie Umowy nr EZ.271.1.10.2020 z dnia 3 sierpnia 2020 r. z Dyrekcją Generalną Lasów Państwowych (IV cykl WISL, lata 2020–2024) i stanowi kontynuację prac z poprzednich cykli (2005-2019). Realizowana jest ona według założeń zawartych w Instrukcji wykonywania wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasu zatwierdzonej przez Ministra Środowiska w dniu 28 kwietnia 2020 r. Potrzeba prowadzenia wielkoobszarowych inwentaryzacji stanu lasów wynika w szczególności z zapisu art. 13a Ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity Dz.U. z 2020 r. poz. 1463) zobowiązującego Lasy Państwowe m.in. do sporządzania okresowych wielkoobszarowych inwentaryzacji stanu lasów, jako zadania wykonywanego ze środków budżetowych Lasów Państwowych, zlecanego przez administrację rządową. Zapisy o potrzebie oceny i kontroli stanu lasów (do czego służą m.in. wyniki inwentaryzacji wielkoobszarowej) znalazły swój wyraz również w Ustawie z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1070, z 2022 r. poz. 1726). Wykonywanie inwentaryzacji wielkoobszarowej jest też jednym z warunków uczestnictwa Polski w procesach międzynarodowych dotyczących lasów i leśnictwa. Wyniki WISL dostępne są na stronie Banku danych o lasach, w zakładce Publikacje/Wielkoobszarowa Inwentaryzacja Stanu Lasów (<https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/wisl>)

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>		Strona 44 z 50

Do ważniejszych wyników WISL, które należy przedstawić w analizie zaliczyć można:

1. Wzrost wielkości zasobów drzewnych we wszystkich lasach kraju w ostatnim 5-leciu wyniósł około 83,9 mln m³, co w przeliczeniu na rok stanowi zwiększenie zasobów o około 0,63% względem zasobów ogółem, przy jednoczesnym zwiększeniu powierzchni lasów o około 34,6 tys. ha, co stanowi wzrost o 0,08% rocznie względem powierzchni ogółem z 2018 r.
2. Aktualne wyniki wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów wskazują, że przeciętna zasobność w Lasach Państwowych (290 m³/ha) jest o około 8,2% wyższa niż w lasach prywatnych (268 m³/ha), przy znacznie wyższym przeciętnym wieku drzewostanów (odpowiednio 61 i 54 lata).
3. Uzyskane wyniki wskazują, że aktualnie w lasach na obszarze całego kraju znajduje się przeciętnie około 10,5 m³/ha grubizny brutto drewna martwego, z czego na drewno martwe leżące przypada 5,4 m³/ha, a na stojące około 5,1 m³/ha. Natomiast z informacji dotyczących występowania pniaków w lasach oraz stopnia ich rozłożenia wynika, że w kraju średnio na 1 ha znajduje się 255 pniaków o przeciętnym rozłożeniu 2,4 (tj. pomiędzy stopniem rozłożenia średnim a silnym).

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej (BULiGL), prowadzi Bank Danych o Lasach (<https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/>), finansowany ze środków Funduszu Leśnego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe. NA podstawie danych zawartych w zbiorze danych BULiGL, wydaje publikację pn. Aktualizacja stanu zasobów leśnych odrębnie dla lasów w zarządzie PGL LP i poza zarządem PGL LP, finansowaną ze środków Funduszu Leśnego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe. Wyniki analizy dostępne są w Banku Danych o Lasach, w zakładce Publikacje/Aktualizacja stanu lasu (<https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/aktualizacja-stanu-lasu>).

Wyniki wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów są wykorzystywane na potrzeby statystyki krajowej i międzynarodowej, jak również do ustalania wskaźników trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, zarówno na szczeblu krajowym, jak i regionalnym.

o c e n a r y z y k a : n i s k i e

 <small>INSTYTUT NAFTY I GAZU</small>	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>		Strona 45 z 50

6.7. Gwarancja parytetu sekwestracji węgla

USTAWODAWSTWO i ŹRÓDŁA

1. Porozumienie Paryskie

<https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement>

2. Nationally Determined Contributions Registry

<https://unfccc.int/NDCREG>

3. ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) 2018/2066 z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie monitorowania i raportowania w zakresie emisji gazów cieplarnianych na podstawie dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz zmieniające rozporządzenie Komisji (UE) nr 601/2012

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018R2066&from=EN>

4. ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2018/841 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie włączenia emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych w wyniku działalności związanej z użytkowaniem gruntów, zmianą użytkowania gruntów i leśnictwem do ram polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 i zmieniające rozporządzenie (UE) nr 525/2013 oraz decyzję nr 529/2013/UE

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018R0841&from=EN>

5. ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2018/842 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie wiążących rocznych redukcji emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie od 2021 r. do 2030 r. przyczyniających się do działań na rzecz klimatu w celu wywiązania się z zobowiązań wynikających z Porozumienia paryskiego oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 525/2013

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018R0842&from=EN>

6. DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY NR 529/2013/UE z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie zasad rozliczania emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych w wyniku działalności związanej z użytkowaniem gruntów, zmianą użytkowania gruntów i leśnictwem oraz informacji o działaniach związanych z tą działalnością

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013D0529&from=EN>

7. U S T A W A z dnia 28 września 1991 r. o lasach t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 672, 1726, 2311.

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20220000672>

8. USTAWA z dnia 6 października 2016 r. o ratyfikacji Porozumienia paryskiego do Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 19 maja 1992 r., przyjętego w Paryżu w dniu 12 grudnia 2015

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20160001631>

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>		Strona 46 z 50

EGZEKWOWANIE I MONITORING

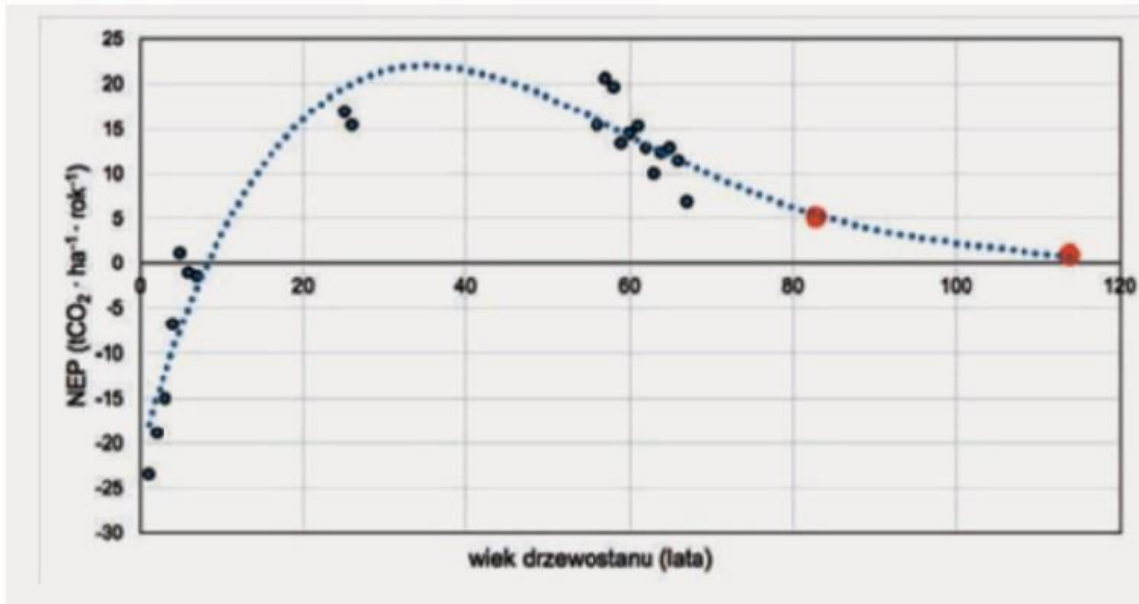
Spowolnienie zmian klimatu stanowi obecnie jedno z największych wyzwań, przed jakim staje świat. Międzyrządowy Panel do Spraw Zmian Klimatu (IPCC) w czwartym raporcie ws. zmian klimatu z 2007 r., stwierdził, że dostępne są „nowe i mocniejsze dowody, że obserwowany przez ostatnie 50 lat wzrost globalnej temperatury spowodowany jest działalnością człowieka”ⁱ. Użytkowanie gruntu, włączając w to leśnictwo i rolnictwo, jest jednym z ważniejszych źródeł emisji gazów cieplarnianych. Właśnie użytkowanie gruntu, głównie wylesianie, odpowiada za ok. 20% emisji gazów cieplarnianych na świecie (IPCC 2000, 2007).

Biosfera należy – obok atmosfery i oceanów – do głównych rezerwuarów węgla na naszej planecie. Ze względu na swoją względną trwałość oraz potencjał kumulowania biomasy, w sekwestracji węgla najbardziej liczą się ekosystemy leśne, które stanowią największy naturalny rezerwuar węgla. Dlatego ochrona lasów i ich zrównoważone użytkowanie są dziś ważnym elementem polityk ochrony klimatu na świecie, zmierzających do powstrzymania rosnącego stężenia CO₂ w atmosferze.

Oprócz biomasy drzewnej węgiel gromadzony jest również w ściółce i martwym drewnie, określanych łącznie mianem martwej materii organicznej. Ważnym rezerwuarem węgla jest też gleba i zawarta w niej próchnica. Z badań wynika, że 80% sumarycznej ilości węgla organicznego zgromadzonego w nadziemnych częściach ekosystemów lądowych i ok 40% węgla zmagazynowanego w częściach podziemnych tych ekosystemów znajduje się w lasach.

Drzewa najwięcej węgla pochłaniają w fazie intensywnego wzrostu i rozwoju, czyli ma to miejsce głównie w drzewostanach młodych (do około 35 lat), kiedy tempo wzrostu jest najszybsze oraz w średnim wieku (do około 65 lat), kiedy drzewostany są zdolne pochłaniać ponad 50% maksymalnej ilości węgla na jednostkę powierzchni w ciągu roku.

ⁱ IPCC 4th Assessment Report; IPCC 2007

(Źródło: Rola lasu w pochłanianiu dwutlenku węgla z atmosfery; J. Olejnik i S. Małek; Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu; 2020)

Zrównoważona gospodarka leśna i utrzymywanie optymalnej powierzchni poszczególnych faz rozwojowych drzewostanów przyczynia się do zintensyfikowania wiązania węgla przez lasy. Należy tu zaznaczyć, że magazynowanie CO₂ przez systemy korzeniowe drzew może stanowić 20- 30% ogólnej masy całego drzewa. Gospodarka leśna prowadzona na podstawie ustawy o lasach zapewnia pochłanianie CO₂ oraz magazynowanie węgla w drewnie – głównym materialnym produkcie gospodarki leśnej.

Zgodnie z decyzją 15/CMP.1 przygotowanie i dokumentowanie krajowych inwentaryzacji emisji są obowiązkowe dla wszystkich krajów wymienionych w ZAŁĄCZNIKU I Ramowej Konwencji w sprawie zmian klimatu, które są również stronami protokołu z Kioto.

Poszczególne państwa członkowskie już częściowo podjęły zobowiązanie do posiadania w pełni zbilansowanego bilansu CO₂ w sektorze LULUCF na mocy Protokołu z Kioto do 2020 r, obowiązek ten został obecnie po raz pierwszy określony w prawie UE na lata 2021-2030 na mocy Rozporządzenia (UE) 2018/841.

Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBiZE, Krajowy ośrodek) wykonuje zadania określone przede wszystkim dwoma ustawami:

 <small>INSTYTUT NAFTY I GAZU</small>	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>		Strona 48 z 50

- ustawą z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji^[1],
- ustawą z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych^[2].

Z uwagi na zobowiązania międzynarodowe i krajowe w zakresie sprawozdawczości, ważnym aspektem pracy KOBiZE jest wykonywanie corocznych, krajowych inwentaryzacji emisji gazów cieplarnianych. W KOBiZE opracowywane są także analizy i raporty, a także zestawienia danych o emisjach na użytek administracji rządowej, samorządowej oraz zainteresowanych podmiotów.

KOBiZE wykonuje także zadania dotyczące m.in. przygotowywania projekcji emisji gazów cieplarnianych, określania metodyk szacowania wielkości emisji i wskaźników emisji oraz analiz dotyczących rozdziału uprawnień do emisji wśród uczestników EU ETS.

Inwentaryzacja emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych w Polsce publikowana jest w KRAJOWYM RAPORCIE INWENTARYZACYJNYM 2022.

W zakresie leśnictwa akumulacja węgla w polskich lasach nie osiągnęła zakładanego poziomu. Głównymi powodami znaczącego spadku pochłaniania (w postaci załamania dynamiki wzrostu wielkości zasobów drzewnych) w lasach od 2019 r. są m.in. długoterminowe skutki klęsk żywiołowych (suszy występujących od 2014 r., huraganowych wiatrów (i związanych z nimi wiatrołomów) w 2017 r., stanowiących bezpośrednią przyczynę zmian z zakresie szacowanych zasobów drzewnych na pniu, starzenie się drzewostanów wpływające na wykazywany poziom rocznego przyrostu bieżącego, a także co istotne znaczące zmiany dynamiki wydzielania się martwego drewna oraz wykazywanych charakterystyk w tym zakresie.

Niemniej jednak porównanie wyników WISL (<https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/wisl>) wg stanu na dzień 1 stycznia 2020 (2 656 094 111 m³ grubizny brutto) względem stanu na dzień 1 stycznia 2021 (2 668 958 513 m³ grubizny brutto) wykazało wzrost wielkości zasobów brutto na przestrzeni roku 2020 o 12 864 402 m³ grubizny brutto. Wskazana wielkość stanowi jedynie 47,41% wartości wzrostu określonego dla roku 2018 (wzrost zasobów o 27 131 722 m³ grubizny brutto). Wielkość tego wzrostu w relacji do roku 2019 nieznacznie wzrosła, tj. o 16,6% względem wartości wzrostu określonej dla 2019 (11 036 661 m³ grubizny brutto). (za KRAJOWY RAPORT INWENTARYZACYJNY 2022 opracowany przez KOBiZE).

Źródło (egzekwowanie i monitoring)

o c e n a r y z y k a : n i s k i e

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>		Strona 49 z 50

6.8. Podsumowanie

Poz.	Kryterium	Ustalenia	Wynik [0/1] ⁱ	Uwagi
1.	Legalność pozyskiwania	ryzyko niskie	1	
2.	Regeneracja lasów na obszarach pozyskiwania	ryzyko niskie	1	
3.	Różnorodność biologiczna	ryzyko niskie	1	
4.	Zarządzanie jakością gleby	ryzyko niskie	1	
5.	Obszary wyznaczone przez ustawodawstwo międzynarodowe lub krajowe do celów ochrony przyrody	ryzyko niskie	1	
6.	Utrzymanie długoterminowej zdolności produkcyjnej lasów	ryzyko niskie	1	
7.	Gwarancja parytetu sekwestracji węgla	ryzyko niskie	1	

7. Konsultacje społeczne

Nazwa firmy	Uwagi	Komentarze autorów	Zatwierdzona Tak/Nie
brak uwag	brak uwag	n.d	n.d

8. Wyniki

Polska jako kraj, ma długą tradycję w prowadzeniu zorganizowanej gospodarki leśnej. Stale zwiększająca się zasobność lasów od czasów II wojny światowej, poprzez kolejne rewizje (cykle) planów urządzenia lasu dla nadleśnictw oraz ugruntowane prawnie i naukowo praktyki gospodarcze gwarantują trwałość użytkowania ekosystemów leśnych bez szkody dla środowiska. Doświadczenia ostatnich lat dowodzą, że kierunek rozwoju gospodarki leśnej jest

ⁱ Prosimy wpisać „1” przy spełnionym kryterium i „0” przy niespełnionym.

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 2
		Data: 23.09.2022
	<i>Załącznik 11.1 – Ocena ryzyka – Poziom A</i>	Strona 50 z 50

zgodny z zasadami trwałego i zrównoważonego rozwoju, jaki jest postulowany na poziomie międzynarodowym. Tym samym można uznać, że biomasa leśna pozyskana na gruntach zarządzanych przez PGL LP może być uznana za spełniającą wymogi KZR.

Niniejsza Analiza Ryzyka stanowi przegląd ram prawnych i wymogów UE dotyczących kryteriów zrównoważonego rozwoju określonych w dyrektywie 2018/2001 (RED II) które zostały spełnione i tym samym ryzyko pozyskania biomasy leśnej na terenie Polski jest niskie. Przeprowadzania dodatkowych audytów nie jest zatem konieczne, gdyż zrównoważona gospodarka leśna jest uregulowana prawnie, dobrze monitorowana, a wymogi egzekwowane. Można zatem stwierdzić pozytywny kierunek rozwoju zasobów leśnych w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem PGL LP.

9. Zmiany w stosunku do wersji poprzedniej

Data	Rozdział	Poprzednie wymaganie	Aktualne wymaganie
-	-	-	-